

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO w GDAŃSKU W ROKU 2008

Wstęp

Rok 2008 był piątym rokiem działalności sądownictwa administracyjnego w formie organizacyjnej określonej ustawą z dnia 22 lipca 2002r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269).

Wojewódzki Sąd Administracyjny Gdańsku tak jak w latach poprzednich orzekał w trzech wydziałach, które obejmowały według przedmiotu:

- Wydział I - sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych i finansów publicznych,
- Wydział II - sprawy z zakresu budownictwa, gospodarki mieniem, gospodarki wodnej, komunalizacji mienia, środowiska, zagospodarowania przestrzennego, rolnictwa i leśnictwa, wywłaszczeń, kościołów, przejęcia mienia, pomocy społecznej, kombatanów, kultury fizycznej, kultury i sztuki, ochrony danych osobowych, informacji publicznej, ochrony informacji niejawnych, świadczeń w drodze wyjątku,
- Wydział III - sprawy z zakresu cen, dróg, kolei, lotnictwa, żeglugi, działalności gospodarczej, ludności, geologii i górnictwa, energetyki, geodezji i kartografii, edukacji, czynności i zajęć, pracy, zdrowia, spraw mieszkaniowych, ubezpieczeń majątkowych, jakości, obronności, telemediów, samorządu terytorialnego, cudzoziemców, ceł, broni i materiałów wybuchowych, spraw kapitałowych i bankowości, zatrudnienia, własności przemysłowej, funduszy emerytalnych, ubezpieczeń zdrowotnych.

Podjęto wszelkie prawnie określone działania w celu realizacji zadań, co umożliwiło osiągnięcie wyników ilustrowanych przedstawionymi w niniejszym opracowaniu zestawieniami statystycznymi oraz wybranymi orzeczeniami wydanymi w poszczególnych wydziałach.

W WSA w Gdańsku funkcjonował Wydział Informacji Sądowej, który wykonywał zadania określone w § 5 ust. 1 Regulaminu urzędowania sądów administracyjnych, a więc udzielanie informacji o właściwości sądu, stanie zawisłych spraw, załatwianie skarg i wniosków, przekazywanie danych w ramach dostępu do informacji publicznej, gromadzenie przepisów prawa europejskiego, obsługa rzecznika prasowego WSA.

Wpływ spraw

W 2008 roku do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku wpłynęło 2409 (SA i SAB) skarg, z czego do Wydziału I wpłynęło 941 skarg, do Wydziału II – 968 skarg, a do Wydziału III – 500 skarg. (*wpływ bez spraw SO*)

Wpływ skarg z uwzględnieniem rodzajów spraw w porównaniu do roku poprzedniego przedstawiono w tabeli 1.

Tabela nr 1

Wpływ skarg w latach 2007 – 2008 z uwzględnieniem rodzajów spraw:

Lp.	Symbol sprawy	Rodzaj spraw	wpływ w roku	
			2007	2008
1	2	3	4	5
1	601	Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa	333	369
2	603	Utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa	69	63
3	604	Działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych	26	20
4	605	Ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty	111	94
5	606	Sprawy z zakresu geologii i górnictwa	1	1
6	607	Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi	69	70
7	609	Gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę	7	22
8	611	Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych	1086	888
9	612	Sprawy geodezji i kartografii	11	27
10	613	Ochrona środowiska i ochrona przyrody	55	43
11	614	Oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa	27	15
12	615	Sprawy zagospodarowania przestrzennego	187	241
13	616	Rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt	19	14
14	617	Uprawnienia do wykonywania określonych czynności i zajęć	1	0
15	618	Wywłaszczenie i zwrot nieruchomości	47	47
16	619	Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy	40	40
17	620	Ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej,	49	50

Lp.	Symbol sprawy	Rodzaj spraw	wpływ w roku	
			2007	2008
		uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego		
18	621	Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe	29	25
19	624	Powszechny obowiązek obrony kraju	16	10
20	626	Ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne	4	6
21	627	Cudzoziemcy, repatrianci, nabycie nieruchomości przez cudzoziemców	1	0
22	629	Sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa	2	6
23	630	Obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona przed nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny	73	92
24	632	Pomoc społeczna	148	130
25	633	Zatrudnienie i sprawy bezrobocia	37	42
26	634	Sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej	15	17
27	636	Kultura i sztuka, w tym sprawy działalności kultury i twórczości, biblioteki, ochrona zabytków i muzea, sprawy związane z ochroną praw autorskich i pokrewnych	0	1
28	645	Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601 - 644 oraz od 646 - 652	12	15
29	647	Sprawy związane z ochroną danych osobowych	1	0
30	648	Sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego	14	8
31	652	Sprawy ubezpieczeń zdrowotnych	0	0
32	653	Środki publiczne nieobjęte innymi symbolami	49	22
33	655	Subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych	0	31
34	638	Sprawy egzekucji administracyjnej; egzekucja obowiązków o charakterze niepieniężnym	28	51
35	639	Skargi na uchwały organów jednostek samorządowych	68	71
36	640	Skargi organów nadzoru na uchwały organów jednostek samorządowych	2	3
37	641	Rozstrzygnięcia nadzorcze	3	5
38	642	Skargi na akty prawa miejscowego wojewodów i organów administracji niezespólonej oraz na niewykonywanie przez nich czynności nakazanych prawem wnoszone w trybie art. 44 ust. 1 i art. 45 ust. 1 ustawy o adm. rządowej w województwie	4	3
39	644	Środki zapewniające wykonanie orzeczeń Sądu	16	9

Postępowanie sądowe

W 2008 roku załatwiono łącznie 2452 (SA, SAB i SO) skarg, z czego na rozprawach załatwiono 1725 skarg, w tym 30 skarg na bezczynność organu, a na posiedzeniach niejawnych 727 skarg, w tym 43 skarg na bezczynność organów. Wśród spraw załatwionych na posiedzeniach niejawnych 26 spraw rozpoznano w trybie uproszczonym.

Do rozpatrzenia łącznie pozostało 735 spraw, w tym 10 spraw SAB. Dla porównania w roku 2007 pozostało do rozpatrzenia 720 spraw SA i 18 spraw SAB.

Ruch spraw w poszczególnych Wydziałach ilustruje Tabela 2.

Tabela 2
Ruch spraw

Wydział I

Rodzaj spraw	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono				Pozostało na okres następny
			Łącznie	w tym			
				na rozprawie	na posiedzeniu niejawnym		
				ogółem	z tego wyrokiem		
SA	375	935	994	788	206	0	316
SAB	0	6	3	2	1	0	3
SO	5	4	9	0	9	0	0

Wydział II

Rodzaj spraw	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono				Pozostało na okres następny
			Łącznie	w tym			
				na rozprawie	na posiedzeniu niejawnym		
				ogółem	z tego wyrokiem		
SA	248	928	895	596	299	26	281
SAB	14	40	50	16	34	0	4
SO	3	17	19	1	18	0	1

Wydział III

Rodzaj spraw	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono				Pozostało na okres następny	
			Łącznie	w tym		na posiedzeniu niejawnym		
				na rozprawie	na posiedzeniu niejawnym			
					ogółem			z tego wyrokiem
SA	97	481	454	310	144	0	124	
SAB	4	19	20	12	8	0	3	
SO	3	8	8	0	8	0	3	

Tabela 3
Załatwienie skarg na akty i inne czynności w latach 2007-2008

Lp.	Rodzaj załatwionej skargi	2007			2008		
		Wpływ	Załatwiono wyrokiem		Wpływ	Załatwiono wyrokiem	
			Ogółem	Uwzględniono		Ogółem	Uwzględniono
1	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności ministrów, centralnych organów administracji rządowej i innych naczelnych organów	18	13	3	75	9	3
2	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności samorządowych kolegiów odwoławczych	609	437	187	636	440	189
3	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności terenowych organów administracji rządowej	597	427	198	641	431	206
4	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Izb Skarbowych	731	643	250	630	611	182
5	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Inspektorów Urzędów Kontroli Skarbowej	1	0	0	12	0	0
6	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Izb Celnich	322	317	203	185	99	37
7	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności innych organów - dotyczy także podmiotów niebędących organami administracyjnymi	124	61	37	84	37	18

W porównaniu z rokiem 2007 instytucja postępowania uproszczonego nie była w opisywanym okresie wykorzystywana w większym zakresie. Złożono 60 wniosków o rozpoznanie sprawy w trybie uproszczonym. W 55 przypadkach sprawy objęte wnioskami sędziowie skierowali na rozprawy.

Tabela 4

Rozpoznanie wniosków o przeprowadzenie postępowania w trybie uproszczonym w latach 2007-2008

Lp.	Wydziały	I		II		III	
		2007	2008	2007	2008	2007	2008
1.	ilość wniosków	12	6	22	13	37	41
2.	ilość spraw zakończonych wyrokiem	0	0	7	26	1	0
3.	ilość spraw skierowanych na rozprawę	12	5	12	7	32	43

W roku 2008r. wpłynęło 5 wniosków o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego. W 4 przypadkach oddalono wniosek o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego, natomiast jeden wniosek, który wpłynął w dniu 31 grudnia 2008 r. nie został rozpoznany w 2008 r.

Stan zatrudnienia

W porównaniu z rokiem 2007 stan zatrudnienia uległ zmianie. Wzrosła ilość etatów urzędniczych. Ponadto przekształcone zostały dotychczasowe etaty asesorskie w etaty sędziowskie.

Tabela 5

Stan zatrudnienia w latach 2007-2008

Lp.		Stan zatrudnienia na 31.12.2007	Stan zatrudnienia na 31.12.2008
1.	Urzędnicy w tym asystenci sędziego	66 osób 18 osób	72 osób 18 osób
2.	Obsługa	12 osób	11 osób
3.	Referendarze	5 osób	5 osób
4.	Sędziowie WSA	12 osób	16 osób
5.	Sędziowie NSA	18 osób	17 osób
6.	Asesorzy	4 osoby	0

Budynki

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku dysponuje majątkiem, w którego skład wchodzi:

- a/ nieruchomości położone w Gdańsku przy al. Zwycięstwa nr 16/17, stanowiące własność Skarbu Państwa, będące w trwałym zarządzie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, tj. działka nr 229 o pow. 2639 m², zabudowana budynkiem biurowym o pow. użytkowej 2098,60 m²; oraz działki nr 228/1 i nr 228/2 o pow. 2039 m² zabudowane budynkiem biurowym o pow. użytkowej 1606,90 m²;
- b/ nieruchomość położona w Gdańsku przy al. Zwycięstwa nr 21, stanowiąca własność Skarbu Państwa, będąca w trwałym zarządzie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, tj. działka nr 220, o powierzchni 2470m², zabudowana budynkiem biurowym o pow. użytkowej 714 m², (+ garaż 45 m²).

Sprzęt komputerowy

W roku 2008 zakupiono:

komputery stacjonarne	5 szt.
notebooki	10 szt.
drukarka	1 szt.
monitory LCD	5 szt.

Zakupy powyższe były związane z modyfikacją sprzętu komputerowego i sieci komputerowej WSA w Gdańsku.

Wydział Informacji Sądowej

Porównanie obciążenia Wydziału Informacji Sądowej w latach 2007-2008 ilustruje poniższe zestawienie:

Lp.		2007	2008
1.	Udostępnienie akt interesantom	1156	925
2.	Wnioski o udostępnienie informacji publicznej	595	82
3.	Skargi i wnioski	4	3
4.	Tezy	19	7
5.	Zamówienia biblioteczne	52	70
6.	Praktyki studenckie Praktyki aplikantów radcowskich	11 0	9 53
7.	Przygotowywanie orzeczenia do publikacji w czasopiśmie	36	5
8.	Orzeczenia przesyłane w ramach współpracy z innymi sądami	101	22

W Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Gdańsku w terminie od dnia 1 października 2007r. zgodnie z zarządzeniem Nr 9 Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2007r. w sprawie utworzenia Centralnej Bazy Orzeczeń i Informacji o Sprawach sądów administracyjnych i udostępniania orzeczeń

przez Internet dokonywana jest anonimizacja orzeczeń i wprowadzanie danych do systemu OSO.

W związku z przeprowadzoną przez WIS kontrolą postępów w zakresie anonimizacji po upływie 1 roku od czasu przystąpienia do realizacji zadania wskazanego w zarządzeniu Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2007 r. Nr 9 Kolegium Sądu na posiedzeniu w dniu 27 października 2008r. postanowiło zobowiązać przewodniczących wydziałów do wytypowania po 2 sekretarzy sądowych z każdego wydziału do dokonywania anonimizacji w ilości 6 orzeczeń tygodniowo.

Narady i szkolenia

Prezes WSA w Gdańsku organizuje narady dotyczące bieżących problemów orzeczniczych oraz istotnych informacji w zakresie funkcjonowania sądów administracyjnych w poniedziałki /odstąpienie od tej zasady jest uzasadnione względami organizacyjnymi/. W sytuacji uznania, że problematyka narady dotyczy zakresu działania jednego wydziału, w naradzie uczestniczą sędziowie i asesory orzekający w tym wydziale.

W poszczególnych wydziałach Przewodniczący podejmują decyzje o naradach.

W Wydziale I 2008 roku nie uległa zmianie organizacja porad sędziów. Nadal są to cotygodniowe spotkania, na których Przewodniczący Wydziału przedstawia przegląd istotnych artykułów prasowych i orzeczeń publikowanych lub nadesłanych z Biura Orzecznictwa NSA. W ramach porad podejmowane są także – przy zachowaniu zasady niezawisłości sędziowskiej – pewne ustalenia odnośnie ujednoczenia orzecznictwa.

Nowością jest omawianie przez każdego sędziego sprawozdawcę wyroków wydawanych w danym tygodniu. Krótką informację o takiej relacji Przewodniczący Wydziału umieszcza na kserokopiach wokand. Zbiór wokand stanowi dostępną informację na temat bieżących problemów orzecznictwa.

W stosunku do ubiegłego roku mniej wątpliwości budzą regulacje dotyczące podatku od towarów i usług. W przypadku ustaw dotyczących podatków oraz ustaw regulujących postępowanie podatkowe i sądownoadministracyjne występujące problemy mają jednostkowy charakter i ich "syntetyczny" opis nie jest możliwy.

Jedyna powtarzająca się rozbieżność orzecznictwa dotyczyła obciążenia podatkiem akcyzowym nabycia wewnątrzspółnotowego samochodu osobowego. Zarysowała się różnica interpretacji norm prawa wspólnotowego, a w szczególności art. 90 TWE oraz odczytywania wyroku ETS C- 313/05 w sprawie Brzezińskiego. Część składów orzekających przyjęła, podzielone w tej kwestii stanowisko organów podatkowych, że podstawą do odliczenia wysokości podatku akcyzowego w odniesieniu do pojazdu nabytego za granicą ma być rezydualna kwota podatku zawarta w wartości rynkowej podobnego samochodu zakupionego i zarejestrowanego w kraju. Przy czym oznaczenie tej rezydualnej kwoty podatku ma wpływać nie tylko na ustalenie tego czy podatnikowi w ogóle przysługuje prawo do nadpłaty, ale również ma w rezultacie prowadzić do określenia jej wysokości. Wysokość nadpłaty ma stanowić różnica pomiędzy podatkiem zapłaconym przez podatnika, a podatkiem zawartym w wartości podobnego samochodu nabytego w Polsce.

Część składów orzekających przyjęła zaś, że taki sposób naliczenia należności nadpłaty pozostaje w sprzeczności z przepisami prawa wspólnotowego, jak i prawa polskiego (art. 83 ust. 3 ustawy o podatku akcyzowym). Określenie wysokości nadpłaty powinno się bowiem odbywać poprzez porównanie wysokości podatku uiszczanego przez podatnika z wysokością podatku należnego, obliczonego przy zastosowaniu takiej stawki podatkowej jak dla porównywalnych samochodów nabytych w kraju, przy czym

podstawą do tak odliczonego podatku powinna być cena jaką nabywca jest obowiązany uiścić (art. 83 ust. 3 u.p.a.) a nie rynkowa wartość samochodu.

W Wydziale II przeprowadzono narady problemowe poświęcone rencie planistycznej ustalanej po wydaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (art.58 ust.2 i art.63 ust.3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), udziałowi prezydenta miasta na prawach powiatu w charakterze strony w postępowaniu administracyjnym, dotyczącym wywłaszczenia nieruchomości położonej na terenie tego miasta na rzecz Skarbu Państwa oraz skutkom wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 23 czerwca 2008 r. w sprawie P 18/6.

W Wydziale III narady sędziów organizowane były w zależności od bieżących potrzeb sygnalizowanych przez sędziów Wydziału i składy orzekające. Odbyły się między innymi narady poświęcone następującym problemom:

1. Legitymacja Komendanta Wojewódzkiego Policji do zaskarżenia decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w przedmiocie sprawdzenia kwalifikacji do kierowania pojazdami na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2005r. Nr 108 poz. 908 z późn. zm.). Większość uczestników narady stanęła na stanowisku, że KWP nie posiada interesu prawnego, który pozwalałby mu na wniesienie skargi do sądu administracyjnego na omawiane rozstrzygnięcie organu administracji. Postępowanie administracyjne prowadzone jest bowiem z urzędu, zaś wniosek Komendanta Wojewódzkiego Policji, o którym mowa w art.114 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym nie stanowi wniosku w rozumieniu art. 61§1 k.p.a. lecz obliuguje jedynie starostę do wszczęcia postępowania z urzędu. Zatem skargę KWP należy odrzucić jako niedopuszczalną.
2. Orzekanie w sprawach ze skarg na decyzje w przedmiocie stwierdzenia choroby zawodowej oparte na przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłoszenia podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz. U. Nr 132, poz.1115) po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie o sygn. akt P 23/07 (Dz. U. z 2008 r. Nr 116, poz. 740). Uczestnicy narady uznali, że pomimo tego, że odroczył datę utraty mocy obowiązującej tego rozporządzenia to jednak, rozpoznając sprawę ze skargi na decyzję opartą na jego przepisach należy odmówić jego stosowania, biorąc pod uwagę zarówno podustawowy charakter tego aktu prawnego jak i cel odroczenia przez Trybunał Konstytucyjny utraty mocy obowiązującej przepisów rozporządzenia, którym było, w świetle uzasadnienia wyroku, umożliwienie wydawania decyzji realizujących uprawnienia pracownicze. Nie odpowiada zaś temu celowi odmowa zaspokojenia roszczeń pracowniczych na podstawie niekonstytucyjnych przepisów.

Pozaorzecznicza działalność Sądu

1. Sędziowie tut. Sądu uczestniczyli w konferencji szkoleniowej organizowanej w Strasburgu w dniach 30 marca – 4 kwietnia 2008r. Udział wzięli:
Sędziowie NSA: Zbigniew Romała, Sławomir Kozik, Anna Orłowska, Jacek Hyla;
Sędziowie WSA: Mariola Jaroszewska, Dorota Jadwiszczok, Elżbieta Kowalik-Grzanka, Felicja Kajut, Ewa Wojtyńska, Tomasz Kolanowski, Alina Dominiak;
Aesorzy WSA: Irena Wesołowska, Danuta Oleś, Bogusław Woźniak
2. Pan Prezes Stanisław Nowakowski wziął udział w debacie z udziałem pani prof. Ewy Łętowskiej w dniu 18 marca 2008r., która miała miejsce na Wydziale Prawa

- i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. W dniu 19 marca br. odbyła się uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa pani prof. Ewie Łętowskiej.
3. W dniu 23 kwietnia 2008r. odbyła się konferencja szkoleniowa w Jachrankach k/Warszawy organizowana przez WSA w Warszawie, w której udział wzięli Prezes Stanisław Nowakowski oraz Wiceprezes Zdzisław Kostka.
  4. W dniu 28 kwietnia 2008r. pan Prezes Stanisław Nowakowski wziął udział w Zgromadzeniu Ogólnym NSA oraz w naradzie prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
  5. Sędziowie tuż. Sądu uczestniczyli w konferencji szkoleniowej organizowanej przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie, która odbyła się w Rynie w dniach 12 – 14 maja 2008r. Udział wzięli:
Sędziowie NSA: Stanisław Nowakowski, Zdzisław Kostka, Zbigniew Romała, Sławomir Kozik, Anna Orłowska, Jacek Hyla, Krzysztof Ziółkowski, Jan Jędrkowiak, Joanna Zdzienicka-Wiśniewska, Marek Gorski, Elżbieta Rischka, Ewa Kwarciańska, Małgorzata Gorzeń;
Sędziowie WSA: Mariola Jaroszevska, Dorota Jadwiszczok, Elżbieta Kowalik–Grzanka, Felicja Kajut, Ewa Wojtynowska, Tomasz Kolanowski, Alina Dominiak, Jolanta Górka, Arkadiusz Despot – Mładanowicz, Janina Guść, Tamara Dziełakowska;
Asesorzy WSA: Irena Wesołowska, Danuta Oleś, Bogusław Woźniak
  - 6 W dniach 16 – 18 czerwca 2008r. odbyła się konferencja szkoleniowa w Mierzęcinie k/Dobiegniewa organizowana przez WSA w Gorzowie Wlkp., w której udział wzięli Prezes Sędzia NSA Stanisław Nowakowski oraz Sędzia NSA Marek Gorski.
  - 7 W dniach 16 – 18 czerwca 2008r. odbyła się konferencja szkoleniowa w Sterdyniu, w której udział wzięli Wiceprezes Sędzia NSA Zbigniew Romała, Sędzia NSA Elżbieta Rischka i Sędzia WSA Tomasz Kolanowski
  - 8 Sędziowie tuż. Sądu uczestniczyli w konferencji szkoleniowej organizowanej przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku, która odbyła się w Łebie w dniach 28 września – 1 października 2008r. Udział wzięli:
Sędziowie NSA: Stanisław Nowakowski, Zdzisław Kostka, Zbigniew Romała, Sławomir Kozik, Anna Orłowska, Jacek Hyla, Jan Jędrkowiak, Joanna Zdzienicka-Wiśniewska, Marek Gorski, Elżbieta Rischka, Ewa Kwarciańska, Małgorzata Gorzeń, Małgorzata Tomaszewska
Sędziowie WSA: Mariola Jaroszevska, Dorota Jadwiszczok, Elżbieta Kowalik–Grzanka, Felicja Kajut, Ewa Wojtynowska, Tomasz Kolanowski, Alina Dominiak, Jolanta Górka, Janina Guść, Tamara Dziełakowska, Irena Wesołowska, Danuta Oleś, Bogusław Woźniak, Katarzyna Krzysztofowicz, Wanda Antończyk.

**Wybrane orzeczenia
wydane w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Gdańsku
w 2008 roku**

1/ Pytania prawne do Trybunału Konstytucyjnego

Postanowieniem z dnia 27 marca 2008 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w sprawie III SA/Gd 24/08 przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu następujące pytanie prawne:

„Czy § 57 pkt 4 wykazu chorób i ułomności, stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1991 r. w sprawie właściwości i trybu postępowania komisji lekarskich podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych (Dz. U. z 1991 r. Nr 79, poz. 349 ze zm.) w zakresie, w jakim stwierdzenie u policjanta nosicielstwa wirusa HIV powoduje uznanie go za całkowicie niezdolnego do pełnienia służby, jest zgodny z art. 32 i art. 60 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 25 pkt c Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. Nr 38 z 1977 r., poz. 167 zał.)?”

Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2008 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w sprawie II SA/Gd 504/08 przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu następujące pytanie prawne:

„Czy przepis art. 37a ust. 7 zdanie ostatnie ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. z 2000 r. Nr 84, poz. 948 ze zm.) jest zgodny z art. 21 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

2/ Orzeczenia zakwalifikowane do publikacji na podstawie § 34 Zarządzenia Nr 11 Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie ustalenia zasad biurowości w sądach administracyjnych

W 2008 roku Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku zarządził zakwalifikowanie do publikacji w odpowiednim zbiorze 7 orzeczeń:

a/ 5 z Wydziału II

II SA/Gd 413/06

1. Postępowanie w sprawie udzielenia pozwolenia na budowę wydawane na podstawie przepisów art. 28 w związku z art. 36 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (jedn. tekst Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118 ze zm.), na obszarze wpisanym do rejestru zabytków, składa się z dwóch etapów:
  - uzyskania ostatecznej decyzji w przedmiocie pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanej przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, stosownie do art. 39 ust 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (jedn. tekst Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118 ze zm.) i
  - udzielenia pozwolenia na budowę wydanego przez właściwy organ architektoniczno – budowlany, opartego na ostatecznej decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków, o której mowa powyżej.

2. Decyzja wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków jest wydawana w oparciu o konkretny, przedłożony przez inwestora projekt budowlany wraz z opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami i innymi dokumentami wymaganymi przepisami szczególnymi, który następnie przedkładany jest organowi architektoniczno - budowlanemu wraz z wnioskiem o wydanie pozwolenia na budowę, stosownie do art. 33 i art. 34 Prawa budowlanego.
3. Jeżeli w toku postępowania prowadzonego przed organem architektoniczno-budowlanym, po uzyskaniu ostatecznej decyzji konserwatora zabytków, opartej na art. 39 ust 1 Prawa budowlanego, zajdzie potrzeba zmiany projektu budowlanego lub jego uzupełnienia, to projekt taki wraz z załącznikami powinien być ponownie poddany procedurze uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.
4. Nieuzyskanie przez inwestora uprzedniego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie robót budowlanych na obszarze wpisanym do rejestru zabytków, ostateczna odmowa wydania pozwolenia konserwatorskiego w odniesieniu do konkretnej inwestycji, jak również dokonanie późniejszej zmiany projektu budowlanego, będącego podstawą wydania pozwolenia konserwatorskiego, powoduje, iż organ architektoniczno - budowlany nie może wydać decyzji udzielającej pozwolenia na budowę.
5. Decyzja organu architektoniczno – budowlanego wydana bez uzyskania pozwolenia konserwatorskiego lub w innych przypadkach określonych w pkt. 4 jest nieważna, jako wydana z rażącym naruszeniem prawa, w rozumieniu art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a.

II SA/Gd 647/07

W sprawie, w której chodzi o udostępnienie informacji publicznej, które mogłyby prowadzić do naruszenia danych osobowych lub prywatności, decyzja o odmowie udostępnienia informacji publicznej musi spełniać nie tylko wymogi określone w art. 107 § 1 k.p.a., ale także szczególne wymogi wskazane w art. 16 ust. 2 pkt 2 zdanie ostatnie ustawy o dostępie do informacji publicznej. W związku z tym w takiej sprawie można przyjąć, że pismo organu władzy publicznej, zobowiązanego do udostępnienia informacji publicznej, stanowi decyzję o odmowie udostępnienia tej informacji, tylko wtedy, gdy poza oznaczeniem organu, od którego pochodzi, wskazaniem adresata, rozstrzygnięciem i podpisem upoważnionego pracownika zawiera także oznaczenie podmiotów, ze względu na których dobra, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej, odmówiono udostępnienia informacji.

II SAB/Gd 33/07

Zgodnie z art. 221 § 1 k.p.a. prawo składania skarg jest realizowane na zasadach określonych w dziale VIII k.p.a. Z tego wynika, że do postępowania w sprawie skargi powszechnej nie stosuje się pozostałych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Potwierdzeniem tego jest wyjątkowe odesłanie do niektórych innych przepisów tego Kodeksu zawarte w art. 237 § 4 k.p.a. W postępowaniu w sprawie skargi powszechnej nie stosuje się zatem także art. 73 i art. 74 k.p.a. Organ administracji publicznej załatwiający taką sprawę nie jest więc zobowiązany do podejmowania postanowienia o odmowie udostępnienia akt. Jego ewentualna beczynność w przypadku złożenia żądania udostępnienia akt postępowania nie jest zatem beczynnością, o której mowa w art. 3 § 2 pkt 8 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Powoduje to, że skarga w sprawie takiej beczynności jest niedopuszczalna.

II SO/Gd 5/07

Obowiązek przekazania skargi wniesionej za pośrednictwem organu, którego działania lub bezczynności skarga dotyczy, wraz z aktami sprawy i odpowiedzią na skargę, o którym mowa w art. 54 § 2 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, jest niezależny od tego, czy sąd administracyjny jest właściwy do rozpoznania tej skargi. Obowiązek ten jest niezależny też od tego, czy - obiektywnie rzecz ujmując - organ, za pośrednictwem którego wniesiono skargę, jest organem administracji publicznej. W art. 54 § 2 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi chodzi o organ w subiektywnym znaczeniu, czyli o podmiot, o którym skarżący twierdzi, że jest organem administracji publicznej, którego działanie lub bezczynność poddana jest kognicji sądów administracyjnych.

II SO/Gd 9/07

Wniosek o wymierzenie grzywny w razie nieprzekazania skargi wraz z aktami sprawy i odpowiedzią na skargę do sądu administracyjnego ma charakter jedynie dyscyplinujący, przymuszający do wykonania obowiązku określonego w art. 54 § 2 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, co powoduje, że w przypadku wykonania tego obowiązku po złożeniu wniosku o wymierzenie grzywny postępowanie w sprawie wymierzenia grzywny staje się bezprzedmiotowe.

b/ 2 z Wydziału III

III SA/Gd 401/07

Zajęcie pasa drogowego nie następuje jeśli nie doszło do umieszczenia w pasie drogowym reklamy, w sposób wymagający uzyskania zezwolenia zarządcy drogi. Skoro w przepisie art. 40 ust.2 pkt.3 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych) jedn. tekst Dz. U. z 2007r. Nr 19, poz. 115 ze zm.) mowa jest o zajęciu pasa drogowego poprzez umieszczanie w nim reklam, to za zbyt daleko idące uznać należy wnioskowanie, że zezwolenia zarządcy drogi wymaga również umieszczenie napisu, tablicy, naklejki itp. na karoserii samochodu, dopuszczonego do ruchu i poruszającego się zgodnie z przepisami o ruchu drogowym po drogach publicznych.

III SA/Gd 229/08

W postępowaniu poprzedzającym wydanie zaświadczenia na podstawie art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1986r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2004r. Nr 161, poz. 1688 z późn. zm.) nie podlega badaniu czy, z kim i gdzie wnioskodawca zamierza zawrzeć związek małżeński, ani jego rzeczywiste intencje, a jedynie to, czy spełnia on wymagane prawem polskim przesłanki niezbędne dla zawarcia związku małżeńskiego. Żaden przepis ustawy z dnia 29 września 1986r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2004r. Nr 161, poz. 1688 z późn. zm.) nie uzależnia wydania zaświadczenia dotyczącego stanu cywilnego wnioskodawcy od wykazania przez niego interesu prawnego.

PROBLEMY PROCEDURALNE

1. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071)

W sprawie **I SA/Gd 50/08** Sąd wyraził pogląd, że niezależnie od okoliczności wykonania przez podatników ciężącego na nich zobowiązania, postępowanie w sprawie rozpatrzenia wniosku o wstrzymanie postępowania egzekucyjnego nie może podlegać umorzeniu w trybie art. 105 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego jako bezprzedmiotowe. Rozstrzygnięcie w zakresie wstrzymania postępowania egzekucyjnego, zapada bowiem w formie postanowienia. Przepis art. 105 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego nie może stanowić podstawy prawnej wydania decyzji o umorzenia postępowania w kwestiach rozstrzyganych w drodze postanowienia.

W sprawie **II SA/Gd 333/08** Sąd rozważał wpływ uchybienia przepisom postępowania przez organ administracji na wynik postępowania w szczególnej sytuacji, gdy uchybienia te dotyczyły stron będących osobami uprawnionymi do samodzielnego sporządzania skargi kasacyjnej (sędziowie sądu powszechnego). W związku z tym m.in. wskazał, że upływ terminu do odebrania powtórnie awizowanej w dniu 13 sierpnia 2007 r. korespondencji w dniu 20 sierpnia 2007 r., a nie w dniu 23 sierpnia 2007 r., jak wynikałoby z adnotacji poczty, nie miał istotnego wpływu na wynik sprawy. Skarżący, jako prawnicy (sędziowie) doskonale znają procedurę, w tym zagadnienia dotyczące terminów odbierania pism awizowanych na poczcie. Korzystając z tej wiedzy w toku całego postępowania administracyjnego, jak również sądowego, odbierali korespondencję w ostatnich możliwych dniach terminów. Fakt, że tym razem nie odebrali tej korespondencji, może świadczyć jedynie o ich celowym działaniu tym bardziej, iż nowy termin rozprawy był wyznaczany przez organ z uwzględnieniem ich wniosków, w tym również wniosków o dopasowanie terminu rozprawy administracyjnej do prywatnych planów urlopowych skarżących. Ustawodawca przyjął, iż osoby z odpowiednim wykształceniem prawniczym posiadają wystarczającą wiedzę do samodzielnego występowania na każdym etapie postępowania (np. możliwość sporządzenia osobistej skargi kasacyjnej). Uznał zatem, iż ich znajomość przepisów prawa jest wyższa niż przeciętnej strony postępowania. Powoływanie się przez skarżących, będących sędziami na fakt, iż poczta mylnie opisała datę możliwości odbioru korespondencji, w przypadku gdy doskonale orientowali się, kiedy termin ten kończy bieg, nie miał istotnego wpływu na wynik sprawy i nie mógł stanowić podstawy do uchylenia decyzji przez sąd.

Sąd podzielił wyrażane wielokrotnie w orzecznictwie stanowisko, że stawiając zarzut naruszenia przepisów procesowych skarżący winien wskazać, jaki istotny wpływ to naruszenie miało na treść rozstrzygnięcia.

W sprawie **II SA/Gd 658/08** Sąd oddalając skargę na pozytywną decyzję o ustaleniu warunków zabudowy dla inwestycji polegającej na budowie budynku o przeznaczeniu handlowo-usługowym, wskazał, że załączony do akt administracyjnych sprawy materiał zdjęciowy, wizualizujący stan oraz charakter zabudowy zarówno na analizowanym terenie jak i bezpośrednio okalającym ten teren (okoliczność istotna dla oceny naruszenia ładu przestrzennego) w sposób wyraźny wskazuje, iż zabudowę tę w wielu przypadkach stanowią obiekty przekraczające zarówno wysokością jak kubaturowo budynek, dla którego ustalono warunki zabudowy w niniejszej sprawie.

Sąd zajmował się też pojęciem strony w postępowaniu administracyjnym, orzekając między innymi, iż:

- w sprawach mających znaczenie dla interesu prawnego spółdzielni, wynikających z jej prawa własności, w tym w sprawach z zakresu wydania decyzji o pozwoleniu na budowę i zatwierdzenia projektu budowlanego stroną postępowania jest spółdzielnia, nie zaś jej członkowie, nawet jeśli posiadają spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Przedmiotem spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lokatorskiego lub własnościowego jest wyłącznie lokal, a nie cały budynek wraz z gruntem. Pozostałą część budynku przeznaczoną do wspólnego użytku oraz działką administruje, w imieniu spółdzielni jej zarząd. W szczególności zarząd spółdzielni reprezentuje spółdzielnię na zewnątrz - sprawa sygn. akt **II SA/Gd 556/08**
- właściciel (użytkownik wieczysty) nieruchomości sąsiadującej z terenem planowanej inwestycji, mogącej znacząco oddziaływać na środowisko, jest stroną postępowania administracyjnego w sprawie środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację tego przedsięwzięcia. Podkreślić należy, że tylko w tym postępowaniu może kwestionować treść raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dołączonego do wniosku inwestora lub sporządzonego w toku postępowania, w szczególności, zaś formułować zarzuty odnoszące się do zasięgu szkodliwego oddziaływania inwestycji. Status strony w tym postępowaniu administracyjnym reguluje art. 28 kpa, a materialnoprawnym wyrazem interesu prawnego jest w przedmiotowej sprawie ochrona przysługującego stronie prawa użytkowania wieczystego, przejawiającej się w możliwości ograniczenia wykonywania tego prawa - sprawa sygn. akt **II SA/Gd 202/08**.

W sprawie **II SAB/Gd 35/07** podkreślono, iż bezczynność organu administracji publicznej, polegająca na uchylaniu się organu od wydania decyzji administracyjnej, bądź podjęcia innych czynności, do których jest zobowiązany, oprócz tego, że powoduje niezłałatwienie sprawy z wszelkimi tego konsekwencjami negatywnymi dla strony, pozbawia również stronę możliwości złożenia środków odwoławczych, a w dalszej konsekwencji wniesienia skargi do sądu, co godzi w konstytucyjne wolności i prawa obywatela.

Prowadząc postępowanie administracyjne organy administracji publicznej winny stać na straży praworządności i podejmować wszelkie kroki niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli (art. 7 k.p.a.). W tym celu organy muszą prowadzić postępowanie w danej sprawie w taki sposób, aby strona nie miała wątpliwości co do jego zakresu i podstaw prawnych, mają bowiem obowiązek pogłębiać zaufanie obywateli do organów Państwa oraz świadomość i kulturę prawną obywateli (art. 8 k.p.a.).

W sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 175/08** Sąd wskazał, że organem uprawnionym do rozpoznania wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji wójta wydanej w następstwie upoważnienia, o którym mowa w art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (dalej Prezes KRUS). Wójt wydając przedmiotową decyzję wykonywał zadanie zlecone a zatem nie działał we własnym imieniu jako organ administracji samorządowej. Rozważania te dają podstawę do ustalenia, iż na podstawie art. 157 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.) w zw. z art. 17 pkt 3 k.p.a. i art. 5 § 2 pkt 4 tej ustawy, organem właściwym do rozpoznania wniosku o stwierdzenie nieważności powołanej wyżej decyzji jest Prezes KRUS. Właściwy bowiem do stwierdzenia nieważności decyzji w przypadkach wymienionych w art. 156 jest organ wyższego stopnia, a gdy decyzja wydana została przez ministra lub samorządowe kolegium odwoławcze – ten organ

(art.157 § 1 k.p.a.). Natomiast na podstawie art. 5 § 2 pkt 4 k.p.a. ilekroć w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego jest mowa o ministrach, rozumie się przez to ministrów kierujących określonym działem administracji rządowej, przewodniczących komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów, kierowników centralnych urzędów administracji rządowej podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów lub właściwego ministra, a także kierowników innych równorzędnych urzędów państwowych załatwiających sprawy, o których mowa w art. 1 pkt 1 i 4. Tym samym za wadliwe należy uznać stanowisko Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które w sprawie wydało rozstrzygnięcie w oparciu o przepis art. 66 § 3 k.p.a. Organ ten winien zastosować przepis art. 65 § 1 k.p.a. i uznając się za niewłaściwy w sprawie niezwłocznie przekazać podanie – wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji organowi właściwemu, zawiadamiając o tym wnioskodawczynię.

2. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2005r. Nr 8, poz. 60)

W sprawie I SA/Gd 263/08 ustalił, że złożony przez podatnika wniosek o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań, które stanowią pomoc de minimis, został rozpatrzony przez organ w oparciu o art. 67 b § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej, tj. niewłaściwą podstawę prawną. W związku z tym ustaleniem, Sąd wyraził pogląd, że organ podatkowy jest związany treścią wniosku, w tym sensie, że nie może zastosować innej ulgi niż ta, o którą wnosi podatnik, chociażby miało to być rozwiązanie korzystniejsze dla podatnika.

W sprawie I SA/Gd 503/08 Sąd poruszył kwestię prawidłowej reprezentacji strony w postępowaniu podatkowym, wskazując, że pełnomocnictwo wywiera skutki procesowe dopiero wówczas, gdy zostanie złożone w trybie wskazanym w art. 137 § 3 O.p., a więc poprzez złożenie go przez pełnomocnika do akt danej sprawy. Wskazany przepis uniemożliwia sytuację, w której pełnomocnik działa za stronę bez umocowania złożonego na piśmie lub do protokołu. Sąd podkreślił, że udziału podatnika w postępowaniu nie można zastąpić udziałem innych osób, choćby posiadały wiarygodne informacje w danej sprawie. Do momentu dołączenia przez pełnomocnika do akt oryginału lub poświadczonego przez siebie pełnomocnictwa, organ powinien dokonywać doręczeń na adres strony – w przeciwnym razie zostałyby ona bowiem pozbawiona udziału w postępowaniu. W ocenie Sądu dotyczy to również zawiadomień o czynnościach o znaczeniu technicznym. Nawet więc wówczas, gdy na pewnym etapie postępowania podatkowego nie doszło do gromadzenia nowych dowodów, organ podatkowy ma obowiązek o innych czynnościach – również o znaczeniu technicznym – zawiadomić osobę do tego uprawnioną.

Istotną dla rozstrzygnięcia sprawy I SA/Gd 1114/07 okolicznością faktyczną pozostawało ustalenie, czy kutry rybackie nabyły paliwo w ilości równej, czy też większej od ilości, jaką mogły zużyć w prowadzonej działalności gospodarczej. Sąd nie zgodził się ze stanowiskiem organów, że czas pracy kutra rybackiego, dla celów podatkowych może być ustalony tylko i wyłącznie w oparciu o zapisy ewidencji ruchu statków w poszczególnych portach oraz zapisy Dziennika Okrętowego danego kutra. Sąd podkreślił, że dokumenty te stanowią dowód w postępowaniu dowodowym, stosownie do art. 180 § 1 O.p., ale organ podatkowy nie może odmówić wiarygodności wyjaśnieniom podatnika tylko z tej przyczyny, że nie znajdują one odzwierciedlenia w wymienionych dokumentach. Organ powinien zatem wyjaśnić, czy kutry zużyły paliwo w czasie, który nie został zaewidencjonowany w dzienniku okrętowym i ewidencji ruchu, tj. w czasie niezbędnym do przepłynięcia pomiędzy redą

a przystanią, czasie rozładunku ryb, rozruchu silnika przed wyjściem w morze oraz w czasie przemieszczania kutra w porcie bez wychodzenia w morze.

W sprawie I SA/Gd 468/08 dokonując analizy przepisu art. 166 Ordynacji podatkowej Sąd stwierdził, że nie ma on zastosowania w postępowaniu, w którym mamy do czynienia z solidarnym obowiązkiem podatkowym, spoczywającym na kilku osobach. W uzasadnieniu dokonano rozróżnienia pomiędzy pojęciem współuczestnictwa formalnego i materialnego, przy wskazaniu, że dyspozycja analizowanego przepisu obejmuje tylko pierwsze z nich, nie pozwalając na połączenie postępowań, w błędny sposób, odrębnie wszczętych wobec osób, na których spoczywał solidarny obowiązek podatkowy w podatku od czynności cywilnoprawnych.

W sprawie I SA/Gd 254/08 dotyczącej odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa za zaległości podatkowe podatnika powstałe w podatku od nieruchomości Sąd stwierdził, że przepis art. 112 Ordynacji podatkowej w żaden sposób nie doprecyzowuje, że nie może mieć zastosowania w przypadku, w którym zadłużony podatnik nie jest jednocześnie zbywcą nieruchomości tj. jej właścicielem. Przepis ten odnosi się do odpowiedzialności nabywcy i podatnika, którym może być zarówno właściciel, a więc zbywca, jak i (w przypadku podatku od nieruchomości) samoistny posiadacz, a więc podmiot nieuprawniony do przenoszenia własności posiadanej nieruchomości.

W sprawie I SA/Gd 197/08, dotyczącej nadpłaty powstałej na skutek zastosowania się płatnika podatku do niewiążącej interpretacji podatkowej, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt.2 Ordynacji podatkowej, Sąd podzielił stanowisko organów podatkowych, że nadpłata podlega oprocentowaniu na zasadach określonych w art. 78 § 3 pkt 3 lit b cyt. ustawy tj. od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty, a nie jak chce skarżąca na podstawie art. 77 §1 pkt 1 cyt. ustawy tj. od dnia powstania nadpłaty. Sąd podkreślił, że sytuacji gdy doszło do zmiany stanowiska organów podatkowych nie zawartego w interpretacji nie można traktować identycznie, jak wyeliminowania z obrotu indywidualnej decyzji podatkowej tj. jej zmiany, uchylecia lub stwierdzenia nieważności, o których mowa w dyspozycji art. 77 § 1 pkt 1 cyt. ustawy. Nie dochodzi bowiem do modyfikacji wymiarowych skutków tych decyzji, co jest warunkiem naliczania oprocentowania od dnia powstania nadpłaty. Wydanie interpretacji w odróżnieniu od wydania decyzji podatkowej nie powoduje konieczności zastosowania się do zawartego w niej poglądu. Zastosowanie się do interpretacji nie może podatnikowi szkodzić tylko w tym sensie, że nie powoduje wszczęcia postępowania w sprawach o przestępstwa lub wykroczenia skarbowe, nie stosuje się sankcji wynikających z przepisów prawa podatkowego i przepisów karnych skarbowych oraz zwalnia z obowiązku zapłaty podatku w zakresie zdarzenia będącego przedmiotem interpretacji, m.in. w przypadku, jeżeli zobowiązanie nie zostało prawidłowo wykonane w wyniku zastosowania się do interpretacji wobec czego nie odnosi się do kwestii szkody powstałej na skutek uiszczenia podatku w wysokości wyższej niż należna. Jeżeli podatnik uważa, że poniósł szkodę w związku z regulacją prawnopodatkowej, może na zasadzie art. 260 ordynacji podatkowej domagać się stosownego odszkodowania.

Rozstrzygając sprawę I SA/Gd 262/08 Sąd wyraził pogląd, że dla oceny, czy dana okoliczność miała przymiot okoliczności "nowej", co warunkuje uchylenie decyzji w trybie wznowienia postępowania na podstawie art. 240 § 1 pkt 5 Ordynacji podatkowej, nie jest istotne, czy strona miała świadomość jej istnienia i mogła ją powołać. Nowa okoliczność w rozumieniu powołanej normy to taka, która nie była znana organowi w dacie orzekania. Sąd stwierdził, że organ dokonał wykładni

rozszerzającej przepisu, sprzecznej z jego literalnym brzmieniem, który jednoznacznie wymaga, by powoływane okoliczności lub dowody nie były znane organowi, nie wskazując, czy mogą być one znane stronie czy też nie. Okoliczność taka pozostaje bowiem w ocenie Sądu każdorazowo prawnie obojętna.

W sprawie **I SA/Gd 212/08** Sąd nie podzielił zarzutu strony skarżącej, aby odmowa przyjęcia proponowanego przez podatnika zabezpieczenia wykonania zobowiązań stanowiła rażące naruszenie art. 33 d Ordynacji podatkowej, uzasadniające stwierdzenie nieważności na podstawie art. 247 § 1 pkt 3 cyt. ustawy. Sąd wskazał, że o rażącym naruszeniu prawa można mówić wyłącznie w odniesieniu do norm prawnych, co do których nie istnieją rozbieżności interpretacyjne, natomiast wykładnia art. 33 d cyt. ustawy co do tego, czy organ jest związany wnioskiem podatnika o przyjęcie zabezpieczenia, pozostaje niejednolita zarówno na gruncie doktryny prawa, jak i orzecznictwa sądów administracyjnych. Niezależnie od tego w uzasadnieniu wyroku wskazano, że orzekający w przedmiotowej sprawie Sąd nie podziela poglądu o związaniu organu wnioskiem o zabezpieczeniu, lecz stoi na stanowisku, że organ jest uprawniony do oceny przesłanek przyjęcia zabezpieczenia zaproponowanego przez stronę.

Stwierdzając naruszenie prawa procesowego w postaci art. 122, art. 187 § 1 i art. 191 Ordynacji podatkowej Sąd uwzględnił skargę zarejestrowaną pod sygn. akt **I SA/Gd 878/07**, wskazując, że w sytuacji, w której wątpliwości co do prawidłowej kwalifikacji remontowanego przez podatnika budynku do KOB pojawiły się na etapie postępowania kontrolnego, organ podatkowy, jako podważający dokonaną przez podatnika kwalifikację, winien zwrócić się o wydanie opinii przez urząd statystyczny. Sformułowanie wniosku na podstawie określonych danych i dokumentów, winno odbyć się przy udziale podatnika, aby zakres pytania i zbiór dołączonych danych był przez obie strony akceptowalny, jako wynik prawidłowo ustalonego stanu faktycznego sprawy. Współdziałanie podatnika przy redagowaniu wniosku gwarantuje bowiem uzyskanie właściwej oceny urzędu statystycznego w danej sprawie. Przedmiotem pytania do urzędu statycznego może być tylko prawidłowo ustalony stan faktyczny, a zeznania świadków, ani też opinie biegłych nie mogą zastąpić opinii statystycznej.

W uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie **I SA/Gd 559/08** Sąd nie podzielił prezentowanego w doktrynie poglądu, że decyzja o odpowiedzialności spadkobiercy, o której mowa w art. 100 Ordynacji podatkowej jest decyzją deklaratoryjną, a co za tym idzie, że organ podatkowy nie uzyskuje upoważnienia do ustalenia zobowiązania podatkowego wobec spadkobiercy, ale określa wysokość należności podatkowych wymienionych w art. 100 § 2 Ordynacji podatkowej. Przyjmując stanowisko przeciwne, Sąd podkreślił, że odpowiedzialność spadkobierców za zobowiązania podatkowe kształtowana jest przez konstytucyjną decyzję podatkową, o której mowa w 21 § 1 Ordynacji podatkowej, tj. tworzącą nowy stosunek prawny, a wydawaną przez organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania spadkodawcy. W konsekwencji zobowiązanie spadkobiercy powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego o zakresie odpowiedzialności spadkobiercy ustalającej jego wysokość. Tym samym podnoszony przez spadkobiercę zarzut przedawnienia może być rozpatrywany wyłącznie w kontekście przedawnienia zobowiązania wynikającego z wydanej wobec niego decyzji, a nie w kontekście przedawnienia zobowiązania, które ciążyło na spadkodawcy.

W uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie **I SA/Gd 432/08** Sąd zawarł rozważania dotyczące charakteru prawnego zaświadczenia, o którym mowa

w art. 306 a Ordynacji podatkowej o niezaleganiu w podatkach i podkreślił zasadność odmowy wydania tego rodzaju zaświadczenia, w sytuacji gdy na wnioskodawcy ciąży zobowiązania podatkowe, nieulegające przedawnieniu, takie jak zobowiązanie zabezpieczone hipoteką lub zastawem skarbowym. Sąd wskazał, że zaświadczenia potwierdzają określone fakty lub stany prawne, co stanowi zasadę, której podporządkowane jest wydawanie wszystkich zaświadczeń, w tym także tych, które mają stwierdzić, czy strona jest obciążona obowiązkiem podatkowym, czy też wolna od tego obowiązku. Wobec powyższego wnioski o wydanie zaświadczenia nie mógł służyć skutecznemu podważaniu określonych faktów lub stanów prawnych, ponieważ organ, do którego został skierowany, nie był umocowany do badania podstawy i zasadności wpisu hipoteki zabezpieczającej zobowiązanie. Jeżeli zatem na dzień rozpoznania wniosku o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach, dokonany przez sąd powszechny wpis hipoteki nie został wykreślony, organ podatkowy zasadnie wydał postanowienie o odmowie wydania zaświadczenia.

Mając na uwadze, że ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. 2001 nr 79. poz. 856) nie reguluje organizacji zarządu, Sąd w sprawie **I SA/Gd 346/08** wskazał, że dla ustalenia stanu faktycznego w sprawach dotyczących odpowiedzialności członków zarządu za zaległości podatkowe stowarzyszenia prawnie znacząca pozostaje treść statutu danego stowarzyszenia. Jednocześnie skoro zgodnie z art. 116 a zdanie drugie Ordynacji podatkowej do odpowiedzialności innych osób prawnych niż spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji oraz spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji, przepisy art. 116 tej ustawy stosuje się odpowiednio. Analogicznie do poglądu wyrażonego w wyroku NSA z dnia 18 listopada 2005 r. I FSK 257/08 przyjął, że członkowie zarządu stowarzyszenia nie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności, jeżeli faktycznie nie mieli możliwości pełnienia swoich obowiązków i rzeczywistego oddziaływania na sprawy stowarzyszenia, w okresie w którym powstały jego zaległości podatkowe. Pojęcia „pełnienia obowiązków” nie można bowiem bezkrytycznie utożsamiać z treścią wpisu do rejestru handlowego, odrzucając możliwość uwzględnienia przy dokonywaniu jego wykładni okoliczności faktycznych, dotyczących możliwości rzeczywistego oddziaływania na sprawy spółki przez osobę tylko formalnie figurującą w rejestrze jako członek zarządu.

Zdaniem Sądu rozpatrującego sprawę o sygnaturze **III SA/Gd 36/08** karta pojazdu jest dokumentem nierozzerwalnie związanym z decyzją o zarejestrowaniu pojazdu. Tym samym do opłaty za kartę pojazdu, mającej charakter opłaty administracyjnej zastosowanie mają przepisy art. 261 § 1 i n. k.p.a. Z kolei z uwagi na dyspozycję art. 2 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa wyłączona jest możliwość uznania, iż opłata ta stanowi daninę publiczną, do której stosować należy przepisy tej ustawy. W ocenie Sądu obowiązek uiszczenia opłaty za kartę pojazdu ma charakter obowiązku administracyjnego, przy czym o obowiązku tym (z uwagi na konieczność wydania decyzji w przedmiocie rejestracji pojazdu) właściwy organ administracji nie może rozstrzygać w drodze decyzji administracyjnej. Wyłączona jest możliwość wznowienia postępowania, którego celem byłoby na przykład ponowne określenie wysokości opłaty.

W następstwie wniosku skarżącego organ winien był podjąć akt lub czynność dotyczącą obowiązku wynikającego z przepisu prawa (vide: art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, uwzględniając, iż przepis rozporządzenia określający wysokość opłaty został uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją RP „od momentu jego wejścia w życie”. Wniosek skarżącego o zwrot nienależnie uiszczonych opłat za kartę

pojazdu spowodował tym samym konieczność odniesienia się przez organ nie do decyzji o rejestracji pojazdu, ale jedynie do kwestii opłaty, tj. obowiązku administracyjnego wynikającego z przepisu prawa.

3. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270)

W sprawie **I SA/Gd 165/08** we wniesionej do Sądu skardze zawarto żądanie uchylecia decyzji wydanej przez organ podatkowy w trybie samokontroli w związku z uwzględnieniem skargi prokuratorskiej. W uzasadnieniu wyroku Sąd zwrócił uwagę, że zaskarżona decyzja oparta na art. 54 § 3 ustawy prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, jakkolwiek wydana na etapie postępowania przed sądem i w następstwie skargi prokuratora, nadal powinna być adresowana do strony dotychczas toczącego się postępowania przed organem podatkowym. Okoliczność, że w treści decyzji został wskazany prokurator, nie spełnia zatem warunku prawidłowego oznaczenia strony postępowania.

W postanowieniu z 29 kwietnia 2008 r. w sprawie **II SA/Gd 606/06** Sąd uznał, że do wniosku o nadanie wyrokowi sądu administracyjnego klauzuli wykonalności należy stosować art. 63 i art. 64 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1270 ze zm.).

W sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 250/08** Sąd wskazał, że w świetle art. 83 a ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych decyzje ostateczne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej ZUS), od których nie zostało wniesione odwołanie do właściwego sądu, mogą być z urzędu przez ZUS uchylone, zmienione lub unieważnione, na zasadach określonych w przepisach k.p.a. Wyjątkowo istnieje zatem możliwość weryfikowania takich decyzji w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym (vide: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 lipca 2008r. sygn. akt II GSK 240/08). W rozpatrywanej sprawie została wydana decyzja w trybie wznowienia postępowania, który to tryb zaliczyć należy do form działania ZUS określonych w art. 83a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jednak skarżący nie wyczerpał środków zaskarżenia służących w postępowaniu administracyjnym. Z kolei zgodnie z treścią art. 52 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. warunkiem wniesienia skargi do sądu administracyjnego jest wyczerpanie służących w postępowaniu administracyjnym środków zaskarżenia. Z uwagi na dyspozycję art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w sprawach uregulowanych ustawą stosuje się przepisy k.p.a., chyba że ustawa stanowi inaczej. Tak więc do postępowań przed ZUS stosuje się przepisy k.p.a., w szczególności art. 15, który stanowi, iż postępowanie administracyjne jest dwuinstancyjne. Skoro ustawodawca w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie wyeliminował odwołania z art. 127 k.p.a. oraz z uwagi na to, że nakazał w sprawach uregulowanych w tej ustawie stosować przepisy procedury administracyjnej, przyjąć należy, iż od decyzji ZUS wydanej w pierwszej instancji w trybie przewidzianym art. 83 a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przysługuje środek zaskarżenia w postaci odwołania. Wobec powyższego w sprawie winien mieć zastosowanie art. 127 § 1 K.p.a., który stanowi, iż od decyzji wydanej w pierwszej instancji służy stronie odwołanie tylko do jednej instancji. Konsekwentnie przyjąć dalej należy, że odwołanie przysługuje do organu administracji publicznej wyższego stopnia, co wynika z § 2 omawianego artykułu. W świetle art. 17 pkt 3 k.p.a. organami wyższego stopnia - uprawnionymi do rozpatrywania odwołań –

w rozumieniu k.p.a., w stosunku do organów administracji publicznej są odpowiednie organy nadrzędne lub właściwi ministrowie. Organem nadrzędnym jest organ sprawujący nadzór nad działalnością danego organu. Przepis art. 66 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dodany przez art. 10 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw i obowiązujący w dacie wydania decyzji odmawiającej wznowienia postępowania, stanowi, że w postępowaniu administracyjnym organem wyższego stopnia w stosunku do ZUS jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Natomiast ministrem kierującym działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, jest Minister Pracy i Polityki Społecznej (§ 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Stąd też w ocenie Sądu organem wyższego stopnia w rozumieniu art. 127 § 2 w związku z art. 17 pkt 3 k.p.a. w stosunku do ZUS wydającego decyzję w pierwszej instancji jest Minister Pracy i Polityki Społecznej.

4. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz. U. z 2002r. Nr 1100, poz. 968 ze zm.)

W sprawie **I SA/Gd 547/07** dotyczącej nałożenia przez organ egzekucyjny na pracownika Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa kary pieniężnej z art. 168 d § 1 i 2 u.p.e.a. Sąd wskazał, że informacja dotycząca numeru rachunku bankowego beneficjenta renty strukturalnej jest informacją niezbędną do prowadzenia egzekucji, a Agencja miała obowiązek informacji tej udzielić. Nakładające karę postanowienie zostało jednak uchylone, jako dowolnie skierowane do osoby, która nie była odpowiedzialna za udzielenie informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji. Sąd uznał, że poczynione w żądaniu udzielenia informacji zastrzeżenie organu egzekucyjnego co do osoby, którą uzna za odpowiedzialną w przypadku braku otrzymania żądanej informacji, nie odnosi skutków prawnych, jako wykraczające poza treść art. 168 d § 2 u.p.e.a. oraz nie zgodził się z twierdzeniami organów, że wewnętrzny podział kompetencji w ARMiR nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, ponieważ właśnie z tego podziału wynika zakres odpowiedzialności jej pracowników, w tym też dyrektorów poszczególnych departamentów.

Dokonując wykładni art. 64 c § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w sprawie **I SA/Gd 548/08** Sąd stwierdził, że użyty w analizowanym przepisie zwrot „wierzyciel niebędący jednocześnie organem egzekucyjnym” należy rozumieć w ten sposób, że jedynie w sytuacji, gdy w tym samym czasie, w danej sprawie wierzycielowi przysługuje także przymiot organu egzekucyjnego, nie będzie on zobowiązany uiścić zwrotu wydatków poniesionych przez organ egzekucyjny.

W sprawie **I SA/Gd 1103/07** Sąd stwierdził, że ustalony stan faktyczny sprawy nie uzasadnia zastosowanie przez organy obu instancji, jako podstawy prawnej wydanych postanowień, dyspozycji art. 64c § 3 u.p.e.a.; w sprawie nie występują przesłanki pozwalające na stosowanie wyjątku od zasady ponoszenia kosztów postępowania egzekucyjnego przez zobowiązanego. Dłużnik jest w rozpoznawanej sprawie zobowiązany, w rozumieniu dyspozycji art. 1a pkt 20 u.p.e.a.; wykonanie obowiązku pieniężnego nastąpiło wprawdzie przed wszczęciem egzekucji, ale po dacie wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Moment wszczęcia postępowania egzekucyjnego i egzekucji nie jest tożsamy:

a/ datą wszczęcia postępowania egzekucyjnego jest dzień doręczenia organowi egzekucyjnemu przez wierzyciela wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego

wraz z tytułem wykonawczym (art. 61 § 3 K.p.a. w związku z art. 18 u.p.e.a.; zgodnie z art. 26 § 1 u.p.e.a. podstawą wszczęcia postępowania egzekucyjnego jest wystawiony przez wierzyciela dokument urzędowy, stwierdzający istnienie i wymagalność obowiązku, który ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji określa mianem tytułu wykonawczego (por. uchwała SN z 28 maja 1992r., w sprawie III AZP 5/92, opubl. OSNC 1992, nr 10, poz. 175).

b/ z mocy art. 26 § 5 u.p.e.a. wszczęcie egzekucji administracyjnej następuje z chwilą doręczenia zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego lub doręczenia dłużnikowi zajętej wierzytelności zawiadomienia o zajęciu wierzytelności lub innego prawa majątkowego, jeżeli to doręczenie nastąpiło przed doręzeniem zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego.

WYDZIAŁ I ZOBOWIĄZANIA PODATKOWE

1. Ustawa z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.)

W sprawie **I SA/Gd 1124/07** dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego – kwestii opodatkowania podatkiem dochodowym przychodu z przeniesienia własności nieruchomości należącej do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na jednego ze wspólników tej spółki w zamian za umorzone udziały Sąd, dokonując interpretacji art. 14 p.d.p., stanął na stanowisku, że wartość rynkowa zbywanej w tego rodzaju sposób nieruchomości jest określana na podstawie cen rynkowych stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, lecz nie ulega pomniejszeniu o wartość hipoteki obciążającej tę nieruchomość. Sąd podkreślił, że z powyższego przepisu nie wynika, aby prawne obciążenie rzeczy lub prawa stanowiło czynnik kształtujący (dla celów podatkowych) ich wartość rynkową. Nie można więc mówić o „rodzaju” czy „gatunku” nieruchomości obciążonych hipotecznie, których cena rynkowa ulega automatycznemu obciążeniu o wysokość obciążenia.

W sprawie **I SA/Gd 172/08** Sąd wyraził pogląd, że możliwość wydania decyzji określającej dochód, o której mowa w art. 21 b pkt 2 O.p. występuje tylko wówczas, gdy ustawa o podatku dochodowym przewiduje sytuację, że podatnik osiąga dochód, ale jego wysokość nie powoduje powstania zobowiązania podatkowego. Organy nie miały zatem podstaw do określenia dochodu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, ponieważ z treści art. 19 ust. 1 p.d.p. jednoznacznie wynika, że dochód na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, zawsze powoduje powstanie zobowiązania podatkowego, o ile oczywiście nie jest zwolniony z podatku. W świetle powyższych rozważań Sąd podkreślił, że nie można przyjąć, że strata z lat wcześniejszych przyczynia się do powstania dochodu w wysokości niepowodującej powstania zobowiązania podatkowego. Tym samym w ocenie Sądu w okolicznościach przedmiotowej sprawy organy nie były uprawnione do określenia dochodu, a jedynie do stwierdzenia braku wystąpienia straty.

Sąd rozpoznając sprawę **I SA/Gd 396/08** wyraził pogląd, że nienależne świadczenia dokonane na rzecz kontrahenta mogą stanowić przychód podatnika w rozumieniu art. 12 p.d.p. jedynie jako wartość przedawnionych zobowiązań, po upływie terminów przedawnienia, o ile nienależnie uiszczona kwota nie została

uprzednio dobrowolnie zwrócona przez kontrahenta lub wyegzekwowana na rzecz podatnika.

Sąd nie podzielił stanowiska organów w zakresie zakwestionowania, jako kosztu uzyskania przychodu, należności poniesionych przez stronę z tytułu opłaty notarialnej w związku ze sporządzeniem, w formie aktu notarialnego, protokołu z walnego zgromadzenia wspólników wraz z podjętą uchwałą podwyższającą kapitał skarżącej spółki oraz odrzuciła zawartą m.in. w wyroku WSA w Warszawie z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie III SA/Wa 3917/06 tezę, iż wydatki bezpośrednio związane z podwyższeniem kapitału zakładowego nie mogą stanowić kosztu uzyskania przychodów. Sąd podkreślił, że skoro kosztem uzyskania przychodu jest koszt działalności gospodarczej, to wszelkie wydatki poniesione w interesie podatnika, które mają swoją przyczynę w działalności podatnika, w przyjętej przez podatnika formie prawnej prowadzonej działalności gospodarczej, winny zostać zaliczone w poczet kosztów uzyskania przychodów. Tym samym w ocenie Sądu wydatki związane z podwyższeniem kapitału, do których należą m.in. wydatki związane z notarialnym protokołowaniem obrad walnego zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wraz z uchwałą o podwyższeniu kapitału, opłaty sądowe związane z koniecznością rejestracji w KRS faktu podwyższenia kapitału, wydatki związane z obsługą księgową i prawną, a dotyczącą potrzeby podwyższenia kapitału, stanowią dla tej spółki bezpośredni koszt uzyskania przychodu.

W sprawie **I SA/Gd 1006/07**, dotyczącej pisemnej interpretacji art. 15 p.d.p., Sąd orzekł, że wydatki związane z konsolidacją spółek (koszty doradztwa, udziału przedstawicieli spółek w spotkaniach dotyczących konsolidacji, opłat notarialnych, skarbowych i sądowych oraz koszty towarzyszącego połączeniu podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej) ponoszone przez spółki przejmowane, nie stanowią kosztu uzyskania przychodu spółki przejmującej. W uzasadnieniu wskazano, że poniesienie kosztu przez inny podmiot niż podatnik nie pozwala na uwzględnienie tego faktu przy kalkulacji podstawy opodatkowania. Nie zmienia tego również okoliczność, iż z mocy art. 93 Ordynacji podatkowej spółka przejmująca wstąpiła we wszelkie przewidziane w przepisach prawa i obowiązki każdej z łączących się spółek. Przepis ten dotyczy bowiem tylko tych praw lub obowiązków publicznoprawnych, które istniały przed połączeniem podmiotów. Tym samym, aby następcą mógł zaliczyć dany wydatek poniesiony przez poprzednika do kosztów uzyskania przychodów, takie prawo musiałoby przysługiwać w chwili połączenia poprzednikowi. Przejmowanym spółkom prawo takie nie przysługiwało, ponieważ koszty konsolidacji nie zostały przez nie poniesione w celu osiągnięcia przychodu, ale zmierzały do zakończenia bytu prawnego tych spółek, o czym Sąd wypowiedział się uprzednio w wyroku w sprawie **I SA/Gd 2/07**.

2. Ustawa z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000r. Nr 14, poz. 176 ze zm.)

W ocenie Sądu, dokonanej w sprawie **I SA/Gd 562/08**, zapis art. 26 ust. 7 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2007r. nie może być odczytywany jako uzasadniający stanowisko, że przelew bankowy jest jedynym dokumentem mogącym potwierdzić tożsamość podatnika jako darczyńcy. Tym samym ocena organów w zakresie ustaleń, czy darowizna została dokonana przez podatnika, nie może być ograniczona wyłącznie do treści tego dokumentu.

Istota sporu w sprawie **I SA/Gd 1129/07** sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy podatnik miał odprowadzić zryczałtowany podatek dochodowy z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości w części wydatkowanej na spłatę kredytu zaciągniętego na spłatę wcześniej udzielonego na cele mieszkaniowe kredytu w innym banku. Sąd wskazał, że po nowelizacji ustawy p.d.f., która weszła w życie 1 stycznia 2004 r., zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 32 lit e) zwolnienie od podatku dochodowego przychodów ze sprzedaży nieruchomości lub praw majątkowych, których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a – c tej ustawy przysługiwało także wtedy, gdy przychody te zostały przeznaczone na spłatę kredytu lub pożyczki zaciągniętych na cele mieszkaniowe, w tym również na spłatę kredytu lub pożyczki zaciągniętych przed dniem uzyskania tych przychodów. Wskazane przepisy nie ograniczają zatem prawa do skorzystania ze zwolnienia od podatku w sytuacji gdy uzyskany ze sprzedaży nieruchomości przychód zostanie przeznaczony na spłatę kredytu zaciągniętego na ich nabycie lub wybudowanie. Poszerzony przez nowelizację zakres zwolnienia umożliwiał skorzystanie z ulgi podatkowej nie tylko w przypadku przeznaczenia przychodu uzyskanego ze sprzedaży nieruchomości na spłatę kredytu zaciągniętego na cele mieszkaniowe, ale także na spłatę poprzedniego kredytu, udzielonego podatnikowi również na cel w ustawie określony, tj. budowę domu mieszkalnego. Inwestycją z punktu widzenia podatnika jest bowiem poniesienie wydatków w celu uzyskania prawa rzeczowego do własnego domu czy mieszkania. Dlatego też okoliczność zmiany instytucji kredytowej w trakcie trwania inwestycji nie może przesądzać o utracie prawa do zwolnienia podatkowego.

W sprawie **I SA/Gd 874/07** dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego - kwestii zwolnienia od podatku dochodowego stypendium otrzymywanego przez podatnika od międzynarodowej organizacji "non profit" - Sąd wskazał, że przy ocenie warunku zwolnienia, jakim jest bezpośrednio realizowanie celu programu z bezzwrotnej pomocy, organy podatkowe winny mieć na względzie, że realizacja zadań statutowych danej organizacji nie jest tożsama z realizacją "programu" w rozumieniu art. 21 ust.1 pkt 46 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W sprawie **I SA/Gd 25/08** dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego - kwestii opodatkowania przychodów małoletnich dzieci, Sąd wyraził pogląd, że przychody z najmu nieruchomości przysługujące małoletnim dzieciom powinny być doliczone do dochodów odrębnie rozliczających się rodziców na zasadzie art. 7 ust. 2 p.d.f., również w takiej sytuacji, w której przychody z najmu nie podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych określonych w ustawie o p.d.f., ale na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. W ocenie Sądu w tym przypadku ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. uszczegóławia jedynie i konkretyzuje inną formę opodatkowania dochodów uzyskanych z najmu, przy czym zasadą pozostaje doliczanie do dochodów rodziców dochodów ich małoletnich dzieci, a zatem podatnikami nadal są rodzice, a nie małoletnie dziecko.

W sprawie **I SA/Gd 872/07** dotyczącej zasad kontynuacji ulgi uczniowskiej po dniu 1 stycznia 2004 r. Sąd nie podzielił stanowiska organów podatkowych, że podatnicy, którzy uzyskali prawo do obniżki podatku dochodowego o kwotę ulgi przed tą datą, mogą z niej skorzystać jedynie pod warunkiem dalszego uzyskiwania i rozliczania dochodów na zasadach ogólnych, określonych w art. 27 ustawy o p.d.f. Trudności w interpretacji przepisów związane były z faktem, że skarżąca zakończyła prowadzenie działalności gospodarczej, a dochód, od którego zamierzała nabytą ulgę odliczyć, pochodził ze zbycia papierów wartościowych, które to dochody w stanie prawnym obowiązującym po dniu 1 stycznia 2004 r. opodatkowane zostały według

stawki liniowej 19 %. Sąd podzielił stanowisko strony skarżącej, że uprawnienie do realizacji ulgi uczniowskiej przysługiwało jej niezależnie od formy opodatkowania uzyskiwanych dochodów. Skoro bowiem w art. 13 ust. 1 ustawy o p.d.f. ustawodawca stwierdził, że prawo do kontynuacji ulgi odbywać się ma na zasadach określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2004 r., to strona skarżąca może dokonać stosownego odliczenia właśnie na takich zasadach, bez względu na aktualnie obowiązujące unormowanie w tej materii.

W sprawie I SA/Gd 760/07 dotyczącej interpretacji art. 21 ust. 1 pkt 126 p.d.f. Sąd orzekł, że przychody ze sprzedaży lokalu mieszkalnego nabytego po dniu 1 stycznia 2007 są zwolnione od podatku dochodowego, gdy przed zbyciem lokalu sprzedający był w nim zameldowany przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy, niezależnie od tego przez jaki okres zameldowania przysługiwało mu prawo własności. Tym samym Sąd nie podzielił poglądu organów podatkowych, iż wymóg zameldowania na pobyt stały przez 12 miesięcy nie dotyczy okresu, w którym podatnik nie był jeszcze właścicielem lokalu mieszkalnego. Takie ograniczenie zakresu ulgi nie wynika bowiem z żadnego przepisu prawa, w tym z wykładni gramatycznej art. 21 ust. 1 pkt 126 p.d.f.

3. a/ Ustawa z dnia 8 stycznia 1993r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50 ze zm.)

W sprawie I SA/Gd 579/08, dotyczącej zakwestionowania prawa podatnika do obniżenia podatku naliczonego w oparciu o § 48 ust. 4 pkt 1 lit a) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 marca 2002 r. w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 27, poz. 268), Sąd dokonał porównania koniecznego do przeprowadzenia postępowania dowodowego w sytuacji wystawienia faktur przez podmiot nieistniejący i podmiot nieuprawniony do wystawiania faktur. W zawartych w uzasadnieniu rozważaniach Sąd przyjął, że w odróżnieniu od spraw, w których zakwestionowano faktury wystawione przez podmiot nieuprawniony, w przypadku ustalenia, że faktura pochodzi od podmiotu nieistniejącego, nie jest już konieczne dochodzenie czy z ogółu obiektywnych okoliczności wynika, iż nabywający towar podatnik przynajmniej mógł przewidywać, że transakcja stanowi nadużycie (oszustwo).

Podobnie w sprawie I SA/Gd 43/08 na gruncie nowego VAT-u.

W sprawie I SA/Gd 43/08 Sąd wyraził analogiczny pogląd, że niewystąpienie zdarzenia gospodarczego opisanego w fakturze jednoznacznie świadczy o złej wierze podatnika. Podatnikowi, który wiedział, że transakcja stanowi nadużycie podatkowe, w tym jest transakcją fikcyjną, nie przysługuje zatem prawo do odliczenia podatku naliczonego, przy czym w tego rodzaju sytuacji, gdy okoliczności danej sprawy jednoznacznie oświadczą o tym, że transakcja nie została dokonana, trudno w ogóle rozważać staranność w wyborze kontrahenta. Bez znaczenia zatem pozostaje, że dany kontrahent, był zarejestrowanym podatnikiem podatku VAT. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe zostało tym samym ocenione jako prawidłowe ponieważ organy słusznie skupiły się na ustaleniu czy do transakcji w ogóle doszło. Do oceny czy kontrahent działał w dobrej czy złej wierze mogłoby bowiem dojść dopiero w sytuacji stwierdzenia, że strony transakcji dokonały.

W sprawie I SA/Gd 608/08 dotyczącej zakwestionowania prawa podatnika do obniżenia podatku naliczonego w oparciu o § 50 ust. 4 pkt 5 lit a) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym (Dz. U.

Nr 109, poz. 1245) Sąd zakwalifikował i uznał fakturę obejmującą sprzedaż nakładów inwestycyjnych - która to czynność nie stanowiła prawnie skutecznej umowy sprzedaży, a wystawca faktury nadal pozostawał właścicielem tychże nakładów - za fakturę stwierdzającą czynności, które nie zostały faktycznie dokonane.

W sprawie I SA/Gd 393/07, w której istotę sporu stanowiła zasadność opodatkowania sprzedaży dokonywanej za pośrednictwem portalu internetowego allegro, Sąd stanął przed koniecznością odpowiedzi na pytanie, czy za działalność gospodarczą, w rozumieniu ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym oraz ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, można uznać sprzedaż przez osobę fizyczną towarów na portalu internetowym zajmującym się pośrednictwem w aukcyjnym handlu elektronicznym. Sąd podkreślił, że warunkiem uznania danej czynności za gospodarczą i opodatkowania jej podatkiem VAT jest to, że znajduje się ona w katalogu czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT oraz że była wykonana przez podmiot, który w związku z jej wykonaniem był podatnikiem tego podatku. Dla oceny, czy dana czynność mieści się w ww. katalogu oraz czy sprzedający jest podatnikiem VAT, bez znaczenia jest forma oferty sprzedaży. Bez względu na to, że oferta została złożona w ramach prowadzonej sprzedaży internetowej, określone cechy działalności gospodarczej są tożsame jak przy sprzedaży towaru poza portalem internetowym allegro. Z uwagi na uzależnienie pojęcia podatnika VAT od prowadzenia działalności gospodarczej, dla uznania, że dana osoba fizyczna, niebędąca zarejestrowana jako przedsiębiorca i podatnik VAT, działała w charakterze takiego podatnika, w ocenie Sądu konieczne pozostawało więc wyłącznie ustalenie, czy dokonywała ona sprzedaży działając jako producent, handlowiec, usługodawca, pozyskujący zasoby naturalne, rolnik lub osoba wykonująca wolny zawód.

W sprawie I SA/Gd 1044/07 dotyczącej wyłączenia z opodatkowania podatkiem VAT sprzedaży przedsiębiorstwa lub zakładu (oddziału) samodzielnie sporządzającego bilans (art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT) Sąd stanął na stanowisku, że definicja zakładu opieki zdrowotnej zawarta w art. 1 ust. 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej nie odpowiada definicji przedsiębiorstwa i nie obejmuje wszystkich elementów przedsiębiorstwa wymienionych w art. 551 kodeksu cywilnego. Jednocześnie Sąd wskazał, że nie każdy dokument opatrzony nazwą "bilans" potwierdza fakt samodzielnego sporządzania bilansu w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT, a jedynie ten, który będzie sporządzony w sposób sformalizowany i zgodny z przepisami ustawy o rachunkowości.

W uzasadnieniu wyroku w sprawie I SA/Gd 1136/07 Sąd stwierdził, że za eksport towarów w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy o VAT można uznać również taką sprzedaż, która została dokonana na rzecz podmiotów fikcyjnych, o ile tylko wywóz towarów poza polski obszar celny został potwierdzony przez graniczny urząd celny w stosownych dokumentach SAD. Sąd zgodził się ze skarżącym, iż nie był on w stanie samodzielnie sprawdzić, iż kontaktujące się z nim osoby fizyczne, które odbierały towar i dokonywały za niego zapłaty, podawały mu nieprawdziwe informacje co do tożsamości podmiotów, w imieniu których występowały i dla których skarżący wystawiał dokumenty sprzedaży. Wobec powyższego Sąd uznał, że skoro pomimo wadliwości faktur, obrazowały one rzeczywiste transakcje sprzedaży dokonane przez skarżącego - co do ilości towaru, jego wartości i daty transakcji, to zgodnie z wystawionymi dokumentami SAD towar ten opuścił polski obszar celny, a w konsekwencji, nastąpił potwierdzony przez graniczny urząd celny wywóz towarów z polskiego obszaru celnego w wykonaniu czynności sprzedaży, o którym mowa w art. 4 pkt 4 ustawy o VAT.

b/ Ustawa z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004r. Nr 54, poz. 535 ze zm.)

W sprawie **I SA/Gd 182/08**, dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego – kwestii zasadności opodatkowania podatkiem VAT zbycia przez osobę fizyczną 10 lokali mieszkalnych, których budowa została podjęta z zamiarem wynajmu mieszkań, Sąd stanął na stanowisku, że ww. sprzedaż podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług według 7 % stawki określonej w art. 146 ust. 1 pkt 2 lit. b/ ustawy o VAT, jako wielokrotna, odpłatna dostawa 10 samodzielnych lokali mieszkalnych, dokonana przed pierwszym zasiedleniem. Sąd podkreślił, że argument, iż skarżący nie nabyli budynku w celu odprzedaży, pozostaje bez znaczenia w przedmiotowej sprawie, ponieważ towarzyszący rozpoczęciu budowy zamiar skarżących wskazywał, że wielomieszkaniowy budynek będzie wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej. Pomimo zmiany planowanego sposobu korzystania z budynku, skarżący nadal zakładali wykorzystywanie go do prowadzenia działalności gospodarczej, jaką w opisanym stanie faktycznym byłby zarówno wynajem mieszkań jak też ich sprzedaż.

Spór w sprawie **I SA/Gd 1057/07** dotyczył rozstrzygnięcia, czy czynność polegająca na wykonaniu i dostarczeniu przez podatnika 1000 egzemplarzy książki należy traktować, jako dostawę towarów, czy też świadczenie usługi w rozumieniu ustawy o VAT. Dokonując wykładni art. 7 ust. 1 ustawy o VAT Sąd doszedł do przekonania, że opisana wyżej transakcja nie mogła stanowić dostawy towarów, ponieważ w związku z jej realizacją nie doszło do przeniesienia na nabywcę praw do rozporządzania towarem jak właściciel. Sąd wyjaśnił, że całość materiału do publikacji dostarczył podmiot zlecający, natomiast podatnik został zobowiązany na mocy umowy jedynie do przygotowania i składu tekstu do publikacji. Odwołując się do regulacji zawartych w ustawie o prawie autorskim, Sąd wskazał, że podmiotem, któremu przypisane było prawo autorskie do książki, nie pozostawał podatnik, lecz zlecający. Zlecający skład był bowiem podmiotem uwidocznionym na okładce książki, wobec czego korzystał z określonego w art. 15 ustawy o prawie autorskim domniemania, że jest wydawcą, a w konsekwencji to właśnie jemu na podstawie art. 11 cyt. ustawy, nieodmiennie przysługiwało prawo do utworu zbiorowego, którego wykonanie zlecił podatnikowi.

W sprawie **I SA/Gd 276/08** dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego – kwestii opodatkowania czynności wynajmu lokalu gastronomicznego przez osobę fizyczną, sąd stanął na stanowisku, że czynność tego rodzaju podlega opodatkowaniu podatkiem VAT, jako odpłatne świadczenie usług. W ocenie Sądu w sprawie zaistniały przesłanki do uznania, że wynajmująca lokal osoba fizyczna prowadzi samodzielną działalność gospodarczą w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy o VAT, ponieważ czynności wynajmu mieszczą się w pojęciu czynności polegających na wykorzystywaniu towarów i wartości niematerialnych w sposób ciągły i w celach zarobkowych.

W sprawie **I SA/Gd 340/07** Sąd stanął na stanowisku, że treść art. 7 ust. 2 ustawy o VAT pozwala na stwierdzenie, że każde nieodpłatne przekazanie poza przedsiębiorstwo podatnika dających prawo do odliczenia podatku towarów nabytych w ramach jego przedsiębiorstwa na cele konsumpcyjne innych osób, czyli cele niezwiązane z prowadzonym przedsiębiorstwem, podlega opodatkowaniu zarówno wtedy, gdy czynność ta nie ma żadnego związku z działalnością podatnika, nie służąc mu w jakikolwiek sposób (np. przekazanie towarów na cele osobiste podatnika,

jego pracowników i wszelkie inne podobne prywatne darowizny) oraz gdy realizowana jest w związku z tą działalnością stanowiąc fragment zadań przedsiębiorstwa (np. przekazanie innym podmiotom towarów w celach reprezentacji, reklamy, sponsoringu, jako nagród przy sprzedaży premiowej itp.), za wyjątkiem przypadków przekazywania prezentów małej wartości i próbek. Sąd nie podzielił poglądu wyrażonego w wyrokach WSA w Warszawie z dnia 13 lipca 2007r. w sprawach III SA/Gd 3630/06 oraz III SA/Wa 3537/06, przychyłając się do aktualności tezy sformułowanej na tle art. 7 ust. 1 ustawy o VAT w uchwale składu siedmiu sędziów NSA z dnia 28 maja 2007r. o sygn. akt I FPS 5/06.

W sprawie **I SA/Gd 364/08** Sąd stanął na stanowisku, że dokonany przez prowadzącą gospodarstwo rolne osobę fizyczną, która nie złożyła zgłoszenia rejestracyjnego, o którym mowa w art. 96 ust. 1 ustawy o VAT, zakup używanego środka transportu, wykorzystywanego w tej działalności, stanowi wewnątrzspółnotowe nabycie towarów, pod warunkiem, że wartość nabycia przekroczyła określoną w art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o VAT kwotę, a nabywca posiada status rolnika ryczałtowego. Sąd podkreślił, że z uwagi na konstrukcję polskiej ustawy o VAT pojęcie podatnika zastało zrównane z osobą zobowiązaną do zapłaty podatku, zatem fakt, że podatnik nie był zarejestrowany jako podatnik podatku od towarów i usług nie stanowi okoliczności przesadzającej o wyłączeniu dokonanego wewnątrzspółnotowego nabycia towarów z opodatkowania podatkiem VAT w kraju nabywcy. Fakt braku rejestracji nie stanowił również przeszkody dla uznania podatnika za rolnika ryczałtowego, do którego odnosi się art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, ponieważ spełnił on wszystkie trzy przesłanki, o jakich mowa w ustawowej definicji, zawartej w art. 2 pkt 19 ustawy o VAT (dokonywał dostaw produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej, korzystał ze zwolnienia od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT, nie ciążył na nim obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych).

W sprawie **I SA/Gd 935/07**, dzielając ugruntowany w orzecznictwie pogląd, że doręczenie dokumentu celnego SAD upoważnionemu pracownikowi nie jest tożsame z otrzymaniem tego dokumentu przez podatnika w rozumieniu art. 86 ust. 10 pkt 1 i ust. 11 ustawy o VAT, Sąd zwrócił uwagę, że pogląd ten zachowuje aktualność także wtedy, gdy dokument SAD otrzymuje przedstawiciel podatnika, niezależnie od tego, czy był to jego przedstawiciel pośredni, czy też bezpośredni.

W sprawie **I SA/Gd 981/07** dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego - kwestii opodatkowania podatkiem od towarów i usług czynności świadczenia przez radcę prawnego wykonującego zawód w formie spółki cywilnej pomocy prawnej z urzędu - Sąd wyraził pogląd, że pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego z wyboru, jak i z urzędu stanowi działalność gospodarczą w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy o VAT. Sąd podkreślił jednocześnie, że skoro skarżący wykonuje zawód radcy prawnego w spółce cywilnej, to brak jest jakiegokolwiek racjonalnego uzasadnienia dla przyjęcia, że świadczona przez niego pomoc prawna z urzędu na zlecenie sądu stanowi odrębną działalność gospodarczą w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy o VAT obok działalności gospodarczej prowadzonej w spółce cywilnej. W konsekwencji brak jest podstaw do nałożenia na radcę prawnego obowiązku rejestracji samodzielnej działalności gospodarczej, podczas gdy wybrał on formie wykonywania zawodu w spółce cywilnej.

W sprawie **I SA/Gd 271/08** Sąd dokonał rozstrzygnięcia w oparciu o wyrok ETS z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie C - 25/07 Alicja Sosnowska v. Dyrektor Izby Skarbowej we Wrocławiu stwierdzający niezgodność art. 97 ust. 7 ustawy o VAT

z przepisami VI Dyrektywy o VAT w zakresie w jaki nakłada on obowiązek składania w urzędzie skarbowym kaucji celem umożliwienia nowym podatnikom VAT UE skorzystanie z ogólnych zasad zwrotu podatku VAT oraz sprzeczność z przepisami wspólnotowymi art. 97 ust. 5 ustawy o VAT, który przewiduje wydłużenie terminu zwrotu podatku VAT dla tych podajników. Ponieważ podatnikowi odmówiono zwrotu podatku na zasadach ogólnych nie tylko z powodu niezłożenia kaucji (art. 97 ust. 5), ale także z uwagi na nieterminowe rozliczanie się z podatków (art. 97 ust. 6), Sąd uznał, że skoro przewidziane przepisem art. 97 ust. 5 ustawy VAT wydłużenie do 180 dni terminu zwrotu różnicy podatku tzw. nowym podatnikom zarejestrowanym jako podatnicy VAT UE sprzeciwia się prawu wspólnotowemu, to zwrot różnicy podatku wobec tych podatników winien się odbywać na ogólnych zasadach bez konieczności złożenia przez podatnika kaucji, jak również bez konieczności oczekiwania na upływ okresu wskazanego w art. 97 ust. 6 ustawy VAT, w którym podatnik składał deklaracje podatkowe oraz rozliczał się terminowo z podatków stanowiących dochód budżetu państwa, w tym również jako podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych.

W sprawie **I SA/Gd 116/08** dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego Sąd wypowiedział się co do kwestii zasadności oraz zasad dokonywania korekt podatku VAT w sytuacji zbycia środków trwałych wykorzystywanych uprzednio do wykonywania czynności opodatkowanych. Rozważania Sądu zostały poczynione na tle stanu faktycznego, w którym prowadząca działalność w zakresie sprzedaży samochodów osobowych spółka nabywała samochody osobowe, wprowadzała je do ewidencji środków trwałych i na podstawie art. 91 ust. 10 pkt 1 oraz w granicach art. 86 ust. 3 ustawy o VAT korzystała z możliwości odliczenia całości podatku naliczonego przy nabyciu towaru, a następnie po okresie używania wynoszącym co najmniej pół roku, ale krótszym niż 5 lat dokonywała sprzedaży pojazdów, korzystając ze zwolnienia tej dostawy z podatku VAT na podstawie § 8 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 97, poz. 970). Sąd stanął na stanowisku, że wobec dokonania sprzedaży i skorzystania ze zwolnienia, o którym mowa w rozporządzeniu, prawo do odliczenia podatku w pełnym wymiarze uległo zmianie, wobec czego opisany stan faktyczny wypełnił dyspozycję normy zawartej w art. 91 ust. 7 ustawy o VAT, nakazującej odpowiednie stosowanie przepisów o obowiązku dokonywania korekty (art. 91 ust. 1 - 5 ustawy o VAT). Sąd podkreślił, że w sytuacji zmiany zakresu prawa do odliczenia podatnik dokonuje korekty na zasadach identycznych jak przewidziane dla korekty w przypadku nabycia towarów i usług służących sprzedaży mieszanej oraz wyraził podgląd, że powyższa regulacja związana jest z faktem, że we wspólnym systemie podatku od wartości dodanej obowiązuje zasada odliczenia niezwłocznego (w okresie rozliczeniowym, w którym powstaje obowiązek podatkowy u dostawcy). W tym momencie czasowym związek podatku do odliczenia z poszczególnymi rodzajami czynności (opodatkowane - nie opodatkowane) ma bowiem charakter prognozowany, planowy. Zdaniem Sądu powyższa regulacja nakazuje zatem oceniać ostateczny zakres prawa do odliczenia, opierając się na finalnym i rzeczywistym przeznaczeniu towaru czy też usługi, w cenie której zawarty był podatek mający podlegać odliczeniu.

W sprawie **I SA/Gd 1007/07** dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego w kwestii kwalifikacji czynności sprzedaży demontowanych hal stalowych montowanych następnie na przygotowanym przez kupującego gruncie, Sąd przychylił się do stanowiska strony skarżącej, iż wskazana czynność stanowi dostawę towarów, a nie świadczenie usług w rozumieniu ustawy o VAT. Sąd podkreślił, że składające się na wykonanie umowy czynności polegające na przeniesieniu własności przedmiotu

materialnego oraz jego montażu stanowią jednolite świadczenie składające się na jedno zdarzenie gospodarcze. Obie czynności są ze sobą bowiem tak ściśle związane, że ich rozdzielanie miałyby charakter sztuczny. Kierując się orzecznictwem ETS akcentującym, że w przypadku transakcji złożonej dane świadczenie musi być uznane za pomocnicze względem świadczenia głównego, jeżeli nie stanowi dla klientów celu samego w sobie, lecz środek służący jak najlepszemu skorzystaniu ze świadczenia głównego, Sąd uznał, że montaż hal miała charakter pomocniczy względem ich sprzedaży. W uzasadnieniu wskazano, że nawet jeśli instalacja hali, która ma być przekazana klientowi, pociąga za sobą pewne komplikacje i konieczność zaangażowania dodatkowych środków, to nie wynika z tego jednak, że świadczenie usług ma charakter dominujący względem dostawy towarów. Prace, które mają być wykonane przez dostawcę, ograniczają się bowiem do zamontowania gotowej hali, a ich celem ani skutkiem nie jest zmiana jej charakteru, czy też przystosowanie do specyficznych potrzeb klienta, a jedynie umożliwienie klientowi korzystania gotowej hali.

W wydanym w przedmiocie pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego wyroku w sprawie **I SA/Gd 975/07** Sąd dokonał wykładni art. 86 i art. 88 ustawy o VAT, rozstrzygając kwestię dopuszczalności odliczenia podatku VAT od zakupów paliwa do samochodu ciężarowego o masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, o określonym w dowodzie rejestracyjnym przeznaczeniu jako "uniwersalny", w sytuacji uzyskania przez właściciela pojazdu zaświadczenia o przeprowadzonym przez podstawową stację kontroli pojazdów badaniu technicznym potwierdzającym, że samochód spełnia warunki techniczne z art. 86 ustawy o VAT uprawniające do dokonywania odliczeń naliczonego przy zakupie paliw podatku. Sąd uznał, że w przedstawionym stanie faktycznym stronie nie przysługiwało prawo do odliczeń, ponieważ nie doszło do łącznego spełnienia obu, równorzędnych względem siebie, przesłanek określonych w art. 86 ust. 5 ustawy - tj. warunku posiadania stosownego zaświadczenia pochodzącego od okręgowej, a nie podstawowej, stacji kontroli pojazdów oraz warunku legitymowania się właściwym wpisem w dowodzie rejestracyjnym. W świetle powyższego Sąd nie zaakceptował stanowiska strony skarżącej, że skoro posiadała zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym, które stanowiło podstawę wykreślenia oznaczenia "uniwersalny", to jest to przesłanka uzyskania prawa do odliczeń, ponieważ adnotacja w dowodzie rejestracyjnym ma charakter wtórny.

4. Ustawa z dnia 9 września o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2005r. Nr 41, poz. 399 ze zm.)

W sprawie **I SA/Gd 900/07** dotyczącej orzeczenia odpowiedzialności notariusza za niepobranie i niewpłacenie podatku od czynności cywilnoprawnych Sąd stanął na stanowisku, że treść art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych nie pozwala na przyjęcie, aby w przypadku zawarcia umowy działu spadku i zniesienia współwłasności nieruchomości podstawę opodatkowania mogła stanowić faktyczna wysokość spłat dokonanych przez nabywcę udziału. Sąd wskazał, że powołany przepis wyznacza obowiązek opodatkowania kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy wartością udziału nabytego w drodze umowy o dział spadku ponad wartość udziału we współwłasności. Tym samym mając na uwadze, że spadek obejmował $\frac{1}{2}$ (4/8) udziału w prawie własności lokalu mieszkalnego, a dział spadku przeprowadzono poprzez nabycie własności udziału przez jednego ze spadkobierców zobowiązanego do spłat na rzecz pozostałych trzech, Sąd podzielił stanowisko organów podatkowych, że podstawę opodatkowania stanowiła wartość rynkowa odpłatnie

nabytego przez spadkobiercę udziału wynoszącego 3/8 części w prawie własności nieruchomości.

5. Ustawa z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002r. Nr 9, poz. 84 ze zm.), (w tym podatek od nieruchomości)

Istota sporu w dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego sprawie **I SA/Gd 974/07** dotyczyła ustalenia, czy znajdujące się w pasach dróg publicznych, niezwiązanych z działalnością gospodarczą budowle w postaci słupów oświetleniowych, stanowiących własność podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, są zwolnione od opodatkowania podatkiem od nieruchomości na zasadzie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Dokonując wykładni art. 2 ust. 3 pkt 4 cyt. ustawy. Sąd odrzucił twierdzenie, że o kwalifikacji budowli jako podlegającej zwolnieniu decyduje wyłącznie charakter gruntu na jakim się ona znajduje (tj. związanie lub niezwiązanie gruntu z działalnością gospodarczą). Nie podzielił również stanowiska przeciwnego, że bez względu na charakter gruntu dana budowla podlega zwolnieniu, o ile sama nie pozostaje związana z prowadzeniem działalności gospodarczej. Określając zakres zwolnienia Sąd przyjął, że konsekwentne rozwinięcie założenia, że zapis „z wyjątkiem związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (...)” dotyczy łącznie gruntów i budowli musi prowadzić do stwierdzenia, że dla zastosowania zwolnienia wobec budowli konieczne jest łączne spełnienie dwóch warunków tj. warunku położenia budowli w obrębie zajętego pod pasy dróg publicznych gruntu, który nie jest związany z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz warunku dotyczącego charakteru samej budowli, która także nie może być związana z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jednocześnie Sąd wyraził pogląd, że słupów oświetleniowych nie można traktować jako budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej z uwagi na faktycznie spełniane przez nie w obrębie pasa drogowego funkcje tj. zapewnienie bezpieczeństwa na drodze. Dla stwierdzenia, czy dana budowla jest związana z prowadzeniem działalności gospodarczej, nie jest zatem wystarczające poprzestanie na ustaleniu, iż właściciel tej budowli jest podmiotem, który taką działalność prowadzi.

W sprawie **I SA/Gd 994/07** Sąd rozważał możliwość opodatkowania podatkiem od nieruchomości według stawki przewidzianej dla budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej pomieszczeń piwnicznych używanego spółce cywilnej lokalu usługowego. Z przyjętego za podstawę rozstrzygnięcia stanu faktycznego wynikało, że jeden ze współwłaścicieli budynku pozostawał współnikiem korzystającej z niego w ramach użyczenia spółki cywilnej. Poczynione przez organy podatkowe ustalenie, że sporne pomieszczenia piwniczne znajdowały się w posiadaniu przedsiębiorcy zostało ocenione przez Sąd jako rażące naruszenie prawa, z uwagi na zawartą w art. 551 kodeksu cywilnego definicję przedsiębiorstwa. Sąd stanął na stanowisku, że nieruchomości będące w posiadaniu osoby fizycznej, które nie wchodzi w skład przedsiębiorstwa, nie są i potencjalnie nie mogą być przeznaczone do realizacji określonych zadań gospodarczych przez prowadzące przedsiębiorstwo, wobec czego powinny być opodatkowane według stawki podstawowej. W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy nie wskazywał aby piwnice wchodziły w skład przedsiębiorstwa, ponieważ budynek nie został nabyty dla celów prowadzenia działalności gospodarczej, nie został wprowadzony do ewidencji środków trwałych, właściciele nie dokonywali odpisów amortyzacyjnych oraz nie wliczali ewentualnych nakładów remontowych do kosztów uzyskania przychodu.

6. Ustawa z dnia 28 lipca 1983r. o podatku od spadków i darowizn (tekst jednolity Dz. U. z 2004r. Nr 142, poz. 1514 ze zm.)

W sprawie I SA/Gd 1035/07 dotyczącej pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego - kwestii opodatkowania darowizny otrzymanej poza granicami RP przez obywatela polskiego mieszkającego w Stanach Zjednoczonych, Sąd stwierdził, że art. 1 i 2 ustawy o podatku od spadków i darowizn określają dwa samoistne i niezależne od siebie stany prawne normujące odmienne stany faktyczne, z którymi prawo wiąże powstanie obowiązku podatkowego w zakresie przysporzenia majątkowego. Tym samym Sąd odrzucił zawarte w skardze stanowisko zmierzające do łącznej interpretacji wskazanych przepisów, a zasadzając się na tezie, że nabycie własności rzeczy znajdujących się za granicą lub praw majątkowych wykonywanych za granicą podlega podatkowi tylko wtedy, gdy w chwili otwarcia spadku lub otrzymania darowizny nabywca był obywatelem polskim i miał miejsce zamieszkania za granicą. Ponadto Sąd nie podzielił stanowiska aby brak umów o unikaniu podwójnego opodatkowania w zakresie podatku od spadków i darowizn oznaczał, że dochody te są opodatkowane wyłącznie w jednym państwie na zasadzie domicylu, ani też, że brak wyraźnego wyszczególnienia podatku od nabycia spadku lub otrzymania darowizny w tego rodzaju umowie umożliwia jej zastosowanie do opodatkowania nabycia majątku w oparciu o umowę darowizny w drodze analogii na zasadach dotyczących opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

W ocenie Sądu dokonanej w sprawie I SA/Gd 925/07 podatnik nie traci prawa do ulgi, o której mowa w art. 16 ustawy o podatku od spadków i darowizn, w przypadku gdy nabycie innego lokalu nastąpi przed dokonaniem darowizny, o ile wykaże związek przyczynowy między zakupem lokalu, zbyciem lokalu nabytego w drodze darowizny, a koniecznością zmiany warunków mieszkaniowych. Sąd odstąpił tym samym od ugruntowanej na tle art. 16 cyt. ustawy linii orzeczniczej, zgodnie z którą nabycie innego lokalu, dla zachowania prawa do ulgi, nie może nastąpić wcześniej niż sam fakt zbycia nabytego w drodze darowizny lokalu (por. wyroki WSA z dnia 1 października 2004 r. III SA 2088/03 oraz z dnia 22 grudnia 2004 r. III SA/Wa 583/04).

7. Ustawa z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. nr 29, poz. 257 ze zm.)

Dokonując w sprawie I SA/Gd 595/08 wykładni art. 24 ust. 1 ustawy o podatku akcyzowym w zw. z § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego (Dz. U. Nr 97, poz. 966) Sąd doszedł do przekonania, że „olej napędowy (tzw. żeglugowy) – który został przeznaczony do napędu silnika spalinowego pompy gruntowej, pompy hydraulicznej oraz agregatu prądotwórczego znajdującego się na pogłębiarce, nieposiadającej własnego napędu mechanicznego jednak będącej statkiem w rozumieniu art. 5 ust 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. Nr 5, poz. 43), wpisanej do rejestru administracyjnego polskich statków żeglugi śródlądowej i dopuszczonej w oznaczonych regionach do żeglugi, jako jednostce pływającej przeznaczonej i uprawnionej do żeglugi, korzysta ze zwolnienia od akcyzy, pod warunkiem, że olej napędowy – stosowany przez ten statek w celach żeglugi w tychże regionach – używany jest dla celów gospodarczych w rozumieniu § 8 ust. 2 cyt. rozporządzenia a contrario w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym.”

W sprawie I SA/Gd 303/08, dotyczącej opodatkowania podatkiem akcyzowym importu samochodu typu „pickup”, Sąd podkreślił, że klasyfikacja samochodu dla celów poboru akcyzy musi być w każdym przypadku dokonywana w oparciu o klasyfikację statystyczną, a nie świadectwo homologacji wydane na podstawie przepisów o ruchu drogowym. W przypadku jakichkolwiek różnic, które mogą mieć miejsce w tym zakresie, decydujące znaczenie ma zawsze klasyfikacja statystyczna. Odnosząc się do charakteru Not wyjaśniających opracowanych przez Komisję Wspólnot Europejskich w odniesieniu do Nomenklatury Scalonej (CN), Sąd stwierdził jednocześnie, że okoliczność zmiany Not wyjaśniających wprowadzona w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej C 74/1 nie stanowiła zmiany klasyfikacji CN, w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o podatku akcyzowym, która powodowałaby, że dla celów poboru akcyzy samochód osobowo – towarowy typu pickup należałoby klasyfikować do pozycji innej niż 8703 – samochody osobowe. Tym samym Sąd nie podzielił stanowiska organu odwoławczego, aby pojazdy ciężarowe w rozumieniu Prawa o ruchu drogowym, a klasyfikowane do pozycji CN 8703, stanowiły z tego względu wyroby akcyzowe objęte 0 % stawką podatku akcyzowego. Pomimo tego, z uwagi na zakaz reformationis in peius zaskarżona decyzja nie została uchylona.

8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania niektórych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc publiczną na restrukturyzację (Dz. U. Nr 179, poz. 1266)

W uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie I SA/Gd 408/08 Sąd, powołując § 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania niektórych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc publiczną na restrukturyzację (Dz. U. nr 179, poz. 1266), stwierdził, że pomoc na restrukturyzację na warunkach określonych w rozporządzeniu, może być udzielana do 31 grudnia 2007 r. W uzasadnieniu wskazano, że określenie „udzielenie pomocy” w znaczeniu szerszym odnosi się do warunków, jakie przedsiębiorca ma spełnić, by mu ulgę przyznano. Mając zaś na względzie, że omawiany akt reguluje warunki dla udzielenia ulgi, zaś jednym z nich jest złożenie wniosku wraz z załącznikami, okoliczność, że nie jest przewidziany inny termin na złożenie wniosku, powoduje, że za ten termin można uznać tylko datę wskazaną w § 14 ww. rozporządzenia.

10. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 796/2004 r. z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wdrażania wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającym wspólne zasady dla systemów pomocy bezpośredniej w zakresie wspólnej polityki rolnej oraz określonych systemów wsparcia dla rolników (Dz.U.UE.L.04.141.18)

Zaistniały w sprawie I SA/Gd 880/07 problem dotyczył określenia warunków pozwalających na zachowanie przez producenta rolnego prawa do pomocy w postaci płatności z tytułu przedsięwzięć rolnośrodowiskowych w sytuacji likwidacji części upraw z powodu siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności. W tym zakresie Sąd opierając się na art. 15, art. 68 oraz art. 72 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 r. z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wdrażania wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającym wspólne

zasady dla systemów pomocy bezpośredniej w zakresie wspólnej polityki rolnej oraz określonych systemów wsparcia dla rolników, wskazał, że w sytuacji wystąpienia zmian w uprawach objętych wnioskiem o przyznanie płatności za dany rok producent rolny powinien ten fakt zgłosić w terminie 10 dni roboczych od daty ustania okoliczności siły wyższej w formie korekty wniosku za ten właśnie okres. Sąd podkreślił, że obowiązku tego nie spełnia natomiast złożona przez producenta rolnego informacja o przeznaczeniu działek pod uprawy na rok następny, zawarta we wniosku dotyczącym roku następującego po roku, w którym wystąpiła susza i likwidacja upraw.

11. Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. nr 144, poz. 930 ze zm).

W sprawie **I SA/Gd 1127/07** dotyczącej pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego - kwestii opodatkowania w formie karty podatkowej działalności polegającej na wynajmie pokoi, dokonując wykładni art. 34 ust. 1 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne Sąd stanął na stanowisku, że ostatnim dniem terminu, w którym możliwe jest zawiadomienie organu podatkowego o zakończeniu przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej jest dzień poprzedzający dzień zakończenia przerwy, tj. dzień w którym podatnik nie prowadzi jeszcze działalności gospodarczej, a rozpocznie ją dopiero dnia następnego.

W sprawie **I SA/Gd 733/07** dotyczącej pisemnej interpretacji prawa podatkowego - kwestii opodatkowania sprzedaży energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz praw majątkowych wynikających z przyznanych przez Urząd Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia - Sąd stanął na stanowisku, że obrót energią, jak i związanymi z nią prawami majątkowymi może podlegać opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym, spełniając definicję działalności wytwórczej, o której mowa w art. 4 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Z powołanego przepisu wynika, że działalnością wytwórczą jest nie tylko wyprodukowanie fizycznego przedmiotu, ale także jego sprzedaż, a zatem przeniesienie praw majątkowych do tego produktu. Tak też z wytworzeniem produktu w postaci energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wiążą się przysługujące producentowi prawa materialne, o charakterze zbywalnym, ucieleśnione w postaci świadectw pochodzenia tej energii.

Kluczowym zagadnieniem w sprawie **I SA/Gd 335/08** było ustalenie momentu powstania przychodu uzyskanego przez podatnika z tytułu refundacji kosztów na zorganizowanie zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych na podstawie zawartej przez niego z Powiatowym Urzędem Pracy umowy. Mając na uwadze, iż opodatkowane zryczałtowanym podatkiem dochodowym uzyskiwane przez podatnika przychody stanowiły przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, o których mowa w art. 14 ust. 1 p.d.f., Sąd wskazał, że za dzień ich uzyskania należy uznać dzień powstania należności tj. dzień, w którym stała się ona wymagalna. Termin wymagalności świadczenia został natomiast określony w zawartej pomiędzy skarżącym a PUP umowie poprzez wskazanie, że nastąpi on po przedłożeniu enumeratywnie wymienionych dokumentów przez zatrudniającego. Tym samym Sąd nie podzielił ani stanowiska organu podatkowego, aby za chwilę powstania przychodu można było uznać datę otrzymania dotacji, ani też stanowiska strony skarżącej, aby za chwilę uzyskania przychodu można było uznać wykonanie usługi polegającej na zatrudnieniu pracownika i wypłacenia mu wynagrodzenia. Podkreślając niezasadność stanowiska

strony skarżącej, Sąd wskazał na brak podstaw do przyjęcia, aby o wymagalności refundacji decydowało wykonanie umowy pomiędzy skarżącym a jego pracownikiem, a z drugiej strony na brak podstaw do definiowania działalności podatnika w kategoriach świadczenia usług. Pod pojęciem usługi rozumieć bowiem należy działalność, aktywność służącą zaspokajaniu określonych potrzeb. Trudno natomiast uznać, że tworzenie miejsc pracy było działaniem podejmowanym na rzecz Starosty, w celu zaspokajania, realizacji określonych potrzeb. De facto było to bowiem działanie skierowane na zaspokojenie własnej potrzeby podatnika tj. pozyskania pracownika o oznaczonych kwalifikacjach, a realizacja tego działania, pod pewnymi warunkami, uprawniała go do domagania się zwrotu części poniesionych kosztów zatrudnienia.

12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie gospodarstw niskotowarowych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 286, poz. 2870)

Ustosunkowując się do zagadnienia pozbawienia producenta rolnego prawa do uzyskania pomocy finansowej Sąd w sprawie I SA/Gd 770/07 doszedł do przekonania, że § 3 ust. 1 pkt 3 lit a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie gospodarstw niskotowarowych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich, w zakresie w jakim pozbawia producenta rolnego będącego współwłaścicielem gospodarstwa rolnego wraz z osobą trzecią, w tym z byłym małżonkiem, prawa do otrzymania płatności, jest niezgodny z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnych i art. 2, art. 32 oraz 92 Konstytucji, wobec czego odmówił jego zastosowania w sprawie. W uzasadnieniu wskazano, że zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o wspieraniu obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i gwarancji Rolnych beneficjentami pomocy o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 5 cyt. ustawy są producenci rolni w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji. Wydając akt wykonawczy Rada Ministrów nie była tym samym upoważniona do zawężania wynikającego z ustaw kręgu podmiotów uprawnianych do skorzystania z pomocy poprzez wskazanie, że może być ona udzielona wyłącznie tym producentom, którzy prowadzą działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym stanowiącym przedmiot odrębnej własności producenta, albo jego małżonka, albo przedmiot ich współwłasności. Tym samym Sąd stwierdził brak podstaw do różnicowania sytuacji współwłaściciela z osobą trzecią, od sytuacji współwłaściciela z małżonkiem i sytuacji właściciela wyłącznego.

13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy de minimis przedsiębiorcom prowadzącym zakłady pracy chronionej (Dz. U. Nr 76, poz. 496)

W sprawie I SA/Gd 1072/07 Sąd wyraził pogląd, że warunkujący wydanie zaświadczenia o pomocy de minimis, określony w § 5 rozporządzenia Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy de minimis przedsiębiorcom prowadzącym zakłady pracy chronionej, termin 30 dni do złożenia przez przedsiębiorcę informacji o wydatkowaniu środków z z.f.r.o.n. ma zastosowanie jedynie do tych wypłat, których dokonano po dniu 1 maja 2007 r., tj. po wejściu w życie ww. rozporządzenia. Mając na uwadze, że uprzednio obowiązujące rozporządzenie (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy de minimis przedsiębiorcom prowadzącym zakłady pracy

chronionej (Dz. U. Nr 98, poz. 989) nie zakreślało powyższego warunku, Sąd uznał, że przedsiębiorcy, którzy uzyskali pomoc de minimis przed dniem 1 maja 2007 r. mogą skutecznie występować o wydanie zaświadczenia w każdym czasie, w tym także po dniu 1 maja 2007 r.

14. Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969)

Zaistniały w sprawie I SA/Gd 1024/07 spór dotyczył dopuszczalności skorzystania z ulgi inwestycyjnej, o której mowa w 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym, w sytuacji wybudowania obiektu służącego ochronie środowiska na nienależącym do podatnika gruncie, który użytkował na podstawie umowy bezpłatnego użyczenia. Odwołując się do literalnego brzmienia ww. przepisu Sąd uznał, że skarżący spełnił oba warunki przyznania ulgi ponieważ był podatnikiem podatku rolnego z tytułu posiadania innych nieruchomości aniżeli grunt, na którym zrealizował inwestycję oraz bezsprzecznie poniósł nakłady na budowę obiektu służącego ochronie środowiska, jakim jest płyta obornikowa. Sąd podkreślił, że twierdzenie organu, iż użyte w analizowanym przepisie określenie "podatnikom podatku rolnego" dotyczy wyłącznie podmiotów, o których mowa w art. 3 ustawy o podatku rolnym, a więc podmiotów na których ciąży obowiązek uiszczania podatku rolnego od gruntów, na których zrealizowano inwestycję, nie sposób pogodzić z treścią ust. 2 art. 13. Z ust. 2 tego artykułu wynika, że odliczenia ulgi dokonuje się od podatku należnego nie od gruntów, na których dokonano inwestycji, ale od podatku należnego od gruntów położonych na terenie gminy, w której została dokonana inwestycja. Konkludując, Sąd stanął na stanowisku, że ulga inwestycyjna przysługuje podatnikowi, który poniósł wydatki na wybudowanie obiektu służącego ochronie środowiska, mimo iż inwestycja została zrealizowana na gruncie nie będącym jego własnością, w jego posiadaniu zależnym ani też dzierżawie, o ile uiszcza podatek rolny z tytułu własności innych gruntów położonych w gminie, w której dokonano inwestycji.

15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie wydawania zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz.U. Nr 53, poz. 354)

W sprawie I SA/Gd 554/08 Sąd uchylił zaskarżone postanowienia o odmowie wydania zaświadczenia o pomocy de minimis wskazując, że zostały one wydane w oparciu o nieobowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy de minimis przedsiębiorcom prowadzącym zakłady pracy chronionej (Dz. U. Nr 76, poz. 496). Wskazując właściwą podstawę prawną tj. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie wydawania zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz.U. Nr 53, poz. 354), Sąd stanął na stanowisku, że w świetle § 4 ust. 1 pkt 2 tego rozporządzenia podatnik nie mógł uchybić terminowi do złożenia wniosku, ponieważ w ogóle nie był zobligowany do jego złożenia. Powinność wydania zaświadczenia z urzędu spoczywa bowiem na podmiocie udzielającym pomocy - tym samym ewentualnie tylko on, a nie strona skarżąca, mógł uchybić obowiązkowi wydania zaświadczenia w określonym prawem terminie.

WYDZIAŁ II

1. Ustawa z 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

W uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie **II SA/Gd 329/08** podkreślono, że każdy właściciel działki ma prawo pozostawić na niej ogrodzenie pod warunkiem zachowania wymogów określonych w przepisach prawa.

Dokonując wykładni przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane należy wskazać, że rozróżnia się ogrodzenia na te, które stanowią urządzenia budowlane i te, które należą do obiektów budowlanych, w zależności od charakteru działki (zabudowane i niezabudowane).

Pod pojęciem urządzenia budowlanego należy rozumieć urządzenia techniczne związane z obiektem budowlanym, zapewniającym możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, tak jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki (art. 3 pkt 9). Za obiekt budowlany uznać można ogrodzenie, które w świetle regulacji art. 3 pkt 9 Prawa budowlanego jest urządzeniem budowlanym związanym z obiektami budowlanymi (vide: wyrok NSA z dnia 9 lipca 1999r. sygn. akt IV SA 1129/97, Lex 47827).

Ochrona interesów właścicieli nieruchomości sąsiednich była przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu w sprawie sygn. akt **II SA/Gd 399/08**. Wskazano, że poszanowanie uzasadnionych interesów osób trzecich (art. 5 ust.1 pkt 9 Prawa budowlanego) nie oznacza wyeliminowania wszelkich niedogodności, jakie w ocenie właścicieli sąsiednich nieruchomości stwarza realizowana inwestycja. Ochrona tych interesów opiera się na jednoczesnym stwierdzeniu takiego naruszenia przepisów prawa materialnego, które to naruszenie powoduje w obszarze oddziaływania obiektu uciążliwość w korzystaniu z nieruchomości sąsiednich.

Szczególnie szeroki jest zakres obowiązków organów administracji w fazie postępowania wyjaśniającego. Zachowanie wymagań określonych w k.p.a. nie jest pozostawione uznaniu organu, lecz stanowi jego bezwzględny obowiązek niezależnie od treści i wagi przeprowadzanego dowodu. Dlatego też w przypadku uwzględnienia sprzeciwu i zmiany projektu budowlanego w toku postępowania należy o tym fakcie zawiadomić wszystkie strony postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę oraz umożliwić im zapoznanie się ze zmienionym projektem przed wydaniem decyzji administracyjnej - wyrok sygn. akt **II SA/Gd 347/08**.

W sprawie **II SA/Gd 109/08** Sąd dokonał wykładni art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 października 1974 r. Prawo budowlane (Dz. U. nr 38, poz. 229 ze zm.). Przyjął, że z przepisu tego wynika, że nakaz rozbiórki jest uzależniony od naruszenia przepisów obowiązujących w okresie budowy i znajdowania się obiektu budowlanego na terenie, który zgodnie z przepisami o planowaniu przestrzennym nie jest przeznaczony pod zabudowę albo jest przeznaczony pod innego rodzaju zabudowę, przy czym różnica w określeniu czasu zajęcia wskazanych dwóch przesłanek – przy pierwszej mowa jest o przepisach obowiązujących w okresie budowy, przy drugiej mowa jest o znajdowaniu się obiektu budowlanego na odpowiednim terenie – wskazuje na to, że ta druga przesłanka winna być oceniana według przepisów o planowaniu przestrzennym obowiązujących w chwili wydawania decyzji o nakazie rozbiórki.

Zdaniem Sądu art. 37 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego z 1974 r. powinien być wykładany z uwzględnieniem aktualnego stanu ustawodawstwa, regulującego ten sam przedmiot, czyli usuwanie samowoli budowlanych rozumianych jako budowa obiektów budowlanych bez wymaganego pozwolenia na budowę. Według zaś obecnie obowiązującego stanu prawnego ocena czy samowolnie zbudowany obiekt budowlany znajduje się na terenie, który zgodnie z przepisami o planowaniu przestrzennym nie jest przeznaczony pod zabudowę albo przeznaczony jest pod innego rodzaju zabudowę, dokonywana jest według stanu prawnego aktualnego w chwili decydowania o rozbiórce, a nie w chwili wybudowania obiektu budowlanego. Sąd podkreślił, że w przeciwnym razie system prawny zawierał będzie normy prawne prowadzące do niczym nieuzasadnionej nierówności, polegającej na tym, że wobec pewnej kategorii samowolnych inwestorów przy legalizacji ich inwestycji stosowane będą przepisy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązujące w czasie budowy, natomiast wobec innej kategorii samowolnych inwestorów przy tej legalizacji stosowane będą przepisy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązujące w chwili podjęcia decyzji o rozbiórce albo legalizacji. Przy czym kryterium wyróżnienia tych dwóch kategorii podmiotów będzie czas, w którym dopuszczono się samowoli budowlanej, cezurą będzie zaś 1 stycznia 1995 r. Taka sytuacja w ocenie Sądu narusza art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż wskazana cezura nie jest na tyle istotnym elementem, aby uzasadniała nierówne traktowanie.

Sąd wskazał też, że przyjęta wykładnia nie prowadzi do naruszenia zasady *lex retro non agit* oraz powiązanej z nią zasad ochrony praw słusznie nabytych i ochrony zaufania do państwa i stanowionego przezeń prawa. Zdaniem Sądu w sytuacji, gdy istnieje obiekt budowlany wybudowany z naruszeniem przepisów, w szczególności bez wymaganego pozwolenia na budowę, za dopuszczalne należy uznać stosowanie do niego regulacji prawnych, w tym przepisów o planowaniu przestrzennym, które weszły w życie po jego wybudowaniu. Sytuacja taka nie jest bowiem retroaktywnym działaniem prawa, lecz jego działaniem retrospektywnym, które uznaje się za dopuszczalne.

Analizując możliwość dokonania legalizacji samowolnie wzniesionego obiektu budowlanego Sąd w uzasadnieniu wyroku sygn. akt **II SA/Gd 312/08** wyjaśnił, iż z treści art. 51 ustawy Prawo budowlane w brzmieniu ustalonym nowelą z dnia 16 kwietnia 2004 r. wynika, że w odniesieniu do niezakończonych budowy organ po upływie określonego terminu dokonuje sprawdzenia wykonania obowiązku i w zależności od wyniku tego sprawdzenia może zatwierdzić projekt budowlany i udzielić pozwolenia na wznowienie robót budowlanych albo orzec w jeden ze sposobów wymienionych w ust. 5 (nakazać zaniechanie dalszych robót budowlanych bądź rozbiórkę obiektu lub jego części, bądź doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego).

Zdaniem Sądu, niewykonanie obowiązku oznacza zarówno sytuację, gdy inwestor w ogóle nie wykonał nałożonych obowiązków, jak też sytuację, gdy organ sprawdzając wykonanie przez inwestora obowiązku dokonuje negatywnej oceny przedłożonych dokumentów. Wprawdzie w ustępie 4 mowa jest o wydaniu decyzji w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i pozwolenia na wznowienie robót budowlanych, jednakże w ocenie Sądu możliwe jest jedynie wydanie decyzji pozytywnej, natomiast decyzja odmowna nie znajduje uzasadnienia.

Do zagadnienia legalizacji samowolnej zabudowy, na podstawie art. 51 Prawa budowlanego, odniósł się również Sąd w uzasadnieniu wyroku sygn. akt **II SA/Gd 703/08**, w którym podkreślił, iż upływ dwumiesięcznego terminu i umorzenie postępowania w przedmiocie wstrzymania robót budowlanych powoduje co prawda sytuację w której inwestor może kontynuować wstrzymane roboty, jednakże ryzyko

takiej decyzji, wobec świadomości, że są to prace prowadzone bez pozwolenia, obciąża inwestora. W żadnym przypadku sytuacja ta nie prowadzi do legalizacji takich robót, oraz nie zwalnia organu nadzoru budowlanego od kontynuowania postępowania w trybie art. 51 Prawa budowlanego.

W sprawie sygn. akt **II SA/Gd 431/08** Sąd wyjaśnił, że w art. 29 ust. 2 pkt 15 ustawy – Prawo budowlane ustawodawca posłużył się pojęciem urządzenia, co oznacza, że pozwolenie na budowę nie jest wymagane przy instalowaniu wszelkiego rodzaju urządzeń, jeśli mają być posadowione na obiektach budowlanych. Odnośnie urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne, zgodnie z przepisem art. 30 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy – Prawo budowlane, wprowadzonym nowelą z dnia 18 maja 2005 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 954) z dniem 28 lipca 2005 r., wymagane dla wykonania robót budowlanych polegających na ich instalowaniu na obiektach budowlanych, jest dokonanie zgłoszenia właściwemu organowi o ile stanowią one instalacje w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska i zaliczają się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu tej ustawy.

Rozpoznając skargę w sprawie **II SA/Gd 117/08** Sąd orzekł, że za istotne odstępstwo od ustaleń i warunków wynikających z udzielonego pozwolenia na budowę należy uznać budowę obiektu o innych parametrach technicznych niż to wynika z zatwierdzonego projektu budowlanego, w tym o większej liczbie kondygnacji oraz o innym „przeznaczeniu”, jak też zmianę zamierzonego sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, czy też budowę obiektu o innym przeznaczeniu (art. 36a ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane w brzmieniu aktualne obowiązującym, zgodnie z ustawą z 27 marca 2003r. o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz zmianie niektórych ustaw - Dz. U. Nr 80, poz. 718).

W uzasadnieniu sprawy **II SA/Gd 190/08** wyjaśniono, że niewniesienie przez organ sprzeciwu od zgłoszenia naruszającego przepisy, w tym ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wyklucza możliwości zastosowania trybu przewidzianego w art. 50 i 51 Prawa budowlanego. Przepis art. 50 ust. 1 pkt 4 tego Prawa nie zawęża robót budowlanych objętych jego dyspozycją do robót wykonywanych na podstawie pozwolenia na budowę, stanowi on zatem podstawę wstrzymania wszelkich robót wykonywanych sprzecznie z przepisami, w tym robót, odnośnie których dokonano zgłoszenia.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80 poz. 563) w obiektach oraz na terenach do nich przyległych zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, w tym składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych gałęzi i chrustu. Skoro składowanie materiałów palnych poza budynkiem w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki jest niedopuszczalne, za niedopuszczalne uznać należy także wzniesienie przeznaczonego do tego celu obiektu budowlanego, w postaci wiaty na przechowywanie materiału opałowego. Zarówno ranga naruszonego przepisu ochrony przeciwpożarowej jak i stopień odstępstwa od przewidzianego w nim wymogu wskazują, iż realizowane roboty budowlane istotnie naruszają przepis prawa.

2. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.)

W sprawie **II SA/Gd 736/07** Sąd wskazał, że art. 36 ust. 4 ustawy w brzmieniu pierwotnym przewidywał wymierzenie opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wyłącznie w razie dokonania jej sprzedaży. Przepis ten został jednakże zmieniony przez art. 10 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 141, poz. 1492) z dniem 22 września 2004r. w ten sposób, że sprzedaż zastąpiono pojęciem zbycie. W ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie zostało sprecyzowane znaczenie tego pojęcia. Powyższe oznacza, że ustawodawca poszerzył katalog zdarzeń prawnych objętych jego regulacją. Skoro zaś powyższe zmiany zostały zawarte w jednym akcie prawnym zasadne jest przyjęcie, iż ustawodawca zamierzał pojęciem zbycia nieruchomości wprowadzonym w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym objąć definicją wprowadzoną w art. 4 pkt 3b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Pozostawienie w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym regulacji, iż wysokość opłaty o której mowa w art. 36 ust. 4 ustala się na dzień sprzedaży, należało zdaniem Sądu uznać za niedopatrzienie ustawodawcy.

Przeniesienie własności nieruchomości w drodze umowy zamiany stanowi zbycie nieruchomości w rozumieniu art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z którym wiąże się obowiązek uiszczenia jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W sprawie sygn. akt **II SA/Gd 286/08** Sąd wskazał, że podkreślenia wymaga fakultatywność planowania miejscowego (poza obszarem regulowanym przepisami szczególnymi, nakładającymi obowiązek sporządzenia planu), co oznacza zarówno uprawnienie do odstąpienia od czynności planistycznych, jak i uprawnienie do wszczęcia procedury i określenia obszaru objętego planem (zmianą planu), bowiem inicjatywa w zakresie przystąpienia do sporządzenia planu (zmiany planu) należy do organów gminy, które nie są w tym zakresie związane wnioskami członków wspólnoty samorządowej. Tym samym żądania strony co do objęcia zamierzeniem planistycznym innych terenów niż określone w zaskarżonej uchwale nie mają znaczenia prawnego, nie mogą zatem stanowić o istnieniu interesu prawnego, a w konsekwencji o jego naruszeniu.

W sprawie **II SA/Gd 793/07**, która dotyczyła zawieszenia postępowania w sprawie ustalenia warunków zabudowy na podstawie art. 62 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Sąd wskazał, że konieczne jest wyjaśnienie istnienia obowiązku sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gdyż obowiązek taki nie jest obowiązkiem powszechnym, lecz zależnym od odrębnych przepisów. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 14 ust. 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne. Stosując art. 62 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym należy zatem wskazać konkretne odrębne przepisy, z których wynika obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i następnie ustalić, że zachodzą fakty, które według hipotez norm w nich zawartych, uzasadniają obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru, na którym znajduje się działka, dla której mają być ustalone warunki zabudowy. Dopiero wtedy można ustalić, że zachodzi hipoteza normy zawartej w art. 62 ust. 2 ustawy o planowaniu

i zagospodarowaniu przestrzennym, co uzasadnia zawieszenie postępowania administracyjnego w sprawie warunków zabudowy dla tej działki.

W uzasadnieniu wyroku sygn. akt **II SA/Gd 46/08** Sąd wyjaśnił, że gmina, biorąc pod uwagę interes publiczny i słuszny interes obywateli, może zmieniać przeznaczenie terenu będącego własnością innych osób między innymi w celu realizacji inwestycji celu publicznego. Inwestycjami celu publicznego są działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst Dz.U. z 2004 r., Nr 261, poz. 2603 ze zm.). Należy do nich między innymi wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne, budowa i utrzymywanie tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, w tym również infrastruktury niezbędnej do użytkowania tych dróg.

Ponadto Sąd podkreślił, iż w postępowaniu dotyczącym uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego nie są przesądzone kwestie własności do gruntu, choć przeznaczenie w planie konkretnego terenu na cele publiczne może prowadzić w przypadku realizacji tego celu do wywłaszczenia prawa własności. Rada gminy działa bowiem w granicach przysługującego jej władztwa planistycznego.

Dokonując wykładni art. 20 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Sąd wyjaśnił, że z przepisu tego nie wynika, jaką formę powinno przyjąć „stwierdzenie zgodności planu ze studium”. Natomiast ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miała między innymi na celu uproszczenie i skrócenie procedury planistycznej. Wyeliminowała ona chociażby odrębne skargi na protesty, zarzuty, wprowadzając jednocześnie możliwość wnoszenia uwag do planu. W uzasadnieniu projektu ustawy wskazywano, że ma ona na celu „uproszczenie procedur planistycznych- art. 12 ust 1 i 2 i art. 20 ust 1 i 2 - (odejście od istniejącej obecnie możliwości dwukrotnego zaskarżenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego tych samych ustaleń planu na etapie składania zarzutów do planu i na etapie uchwalania planu; będzie możliwe jednorazowe zaskarżenie uchwalonego planu przez osobę mającą w tym interes prawny)” - por. druk sejmowy nr 622 z 2002 r.

Nie można zatem rozszerzać tej procedury w drodze wykładni o możliwość zaskarżenia kolejnej, odrębnej uchwały o stwierdzeniu zgodności projektu planu ze studium. Byłby to pogląd nieuzasadniony również i z tej przyczyny, że w żadnej mierze uchwała taka nie podlegałaby uzasadnieniu, co uniemożliwiłoby jakąkolwiek z nią polemikę.

W sprawie **II SA/Gd 602/07** wskazano, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1588) w celu ustalenia wymagań dla nowej zabudowy zagospodarowania terenu właściwy organ wyznacza wokół działki budowlanej, której dotyczy wnioski o ustalenie warunków zabudowy, obszar analizowany i przeprowadza na nim analizę funkcji oraz cech zabudowy i zagospodarowania terenu w zakresie warunków, o których mowa w art. 61 ust. 1-5 ustawy. (§ 3 ust. 1)

Ocena kontynuacji funkcji winna być dokonana z uwzględnieniem charakteru decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, celu tego uregulowania i jego miejsca w systemie prawa.

Sąd rozważył, iż przewidziana w art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy zasada kontynuacji funkcji nie może być rozumiana wyłącznie w sposób jaki nasuwa wykładnia językowa, jako zasada budowania każdorazowo wyłącznie obiektów o identycznej funkcji, bowiem mogłoby to prowadzić do skutków sprzecznych z wymaganiami harmonijnego

kształtowania przestrzeni. Pewne funkcje z istoty swej zakładają powtarzalność określonych obiektów na danym obszarze, jak np. przeznaczenie danego terenu pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne zakłada niewątpliwie powtarzalność zabudowy o takim charakterze. Powtarzalność na danym obszarze obiektów o pewnych funkcjach może być natomiast z warunkami ładu przestrzennego sprzeczna jak np. budowa w sąsiedztwie kolejnej szkoły bądź kościoła jako obiektu o funkcji odpowiadającej już istniejącemu. W sytuacji gdy dana funkcja z istoty swej zakłada powtarzalność obiektów danego rodzaju, jak to ma miejsce w przypadku zabudowy mieszkaniowej wolnostojącej, nowopowstające obiekty winny stanowić jej kontynuację, a więc domy mieszkalne wolnostojące.

Dopuszczenie na terenach o funkcji mieszkaniowej obiektów o funkcji usługowej a więc odmiennej od już istniejących, winno następować w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu z dużą ostrożnością. Niewątpliwym jest, iż wprowadzenie obiektów o funkcji usługowej, z uwagi na związane ze świadczeniem takich usług niedogodności, jak wzmożony ruch, hałas i immisje o innym charakterze, wielokrotnie może zakłócać spokojne korzystanie z nieruchomości mieszkaniowych.

3. Ustawa z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym (Dz. U. Nr 10, poz. 53)

W sprawie sygn. akt II SA/Gd 422/08 wskazano, że celem tej regulacji (art. 6 ustawy) prawnej było niewątpliwie uporządkowanie stanu prawnego gruntów, które poprzedni właściciel przekazał na rzecz Skarbu Państwa, pozostawiając sobie, jako odrębny od gruntu przedmiot własności, zabudowania siedliska.

Cytowany wyżej art. 6 ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu (...) jednoznacznie stanowił, że o przeniesieniu własności działki, jej wielkości oraz o ustanowieniu służebności orzeka właściwy organ administracji państwowej. Oznacza to, że wszczynając postępowanie na wniosek poprzedniego właściciela działki siedliskowej organ administracji nie jest związany tym wnioskiem w zakresie dotyczącym wielkości działki, tylko samodzielnie decyduje o dopuszczalności przeniesienia własności działki oraz jej wielkości. Decyzja oparta na art. 6 ustawy winna być zatem szczegółowo uzasadniona poprzez wskazanie dlaczego taką, a nie inną powierzchnią może być uwłaszczony jej poprzedni właściciel, z jednoczesnym określeniem służebności gruntowej w zakresie niezbędnym do korzystania z niej.

4. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst Dz. U. z 2004 r., Nr 261, poz. 2603 ze zm.)

W sprawie II SA/Gd 692/07 podkreślono, iż w razie zawarcia w wyniku rokowań umowy cywilnoprawnej, postępowanie administracyjne nie jest w ogóle prowadzone, a organ nie wydaje decyzji o wywłaszczeniu. Zawarta przez strony umowa cywilna podlega w całości regulacji przepisów prawa cywilnego, a roszczenia z niej wynikające właściwości sądu powszechnego. W takim przypadku strona za zbytą nieruchomość uzyskuje bądź uzgodnioną cenę sprzedaży, bądź nieruchomość zamienną, a odszkodowanie w ogóle nie jest przez organ administracji ustalane. Dlatego też sąd stwierdził, że zawarcie ugody cywilnej regulującej kwestię ustalenia wysokości odszkodowania za nieruchomość wywłaszczoną decyzją administracyjną w trybie ustawy o gospodarce nieruchomościami, należy uznać za niedopuszczalne.

W sprawie II SA/Gd 380/07 sąd wyjaśnił, że w sytuacji gdy stwierdzono nieważność decyzji ustalającej odszkodowanie za wywłaszczoną w 1982 roku

nieruchomość należało na podstawie obecnie obowiązujących przepisów przeprowadzić ponowne postępowanie administracyjne w tym przedmiocie. Właściwość organów do wydania decyzji, tryb postępowania i sposób ustalenia odszkodowania, a także treść rozstrzygnięcia reguluje obowiązująca ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r., Nr 261, poz. 2603 ze zm.). Zgodnie z art. 233 sprawy wszczęte, lecz niezakończone decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, prowadzi się na podstawie jej przepisów. Stwierdzenie nieważności decyzji ostatecznej, tak jak w niniejszym przypadku, oznacza, że sprawa ustalenia odszkodowania należnego z tytułu wywłaszczenia nieruchomości nie jest zakończona decyzją ostateczną i podlega regulacji ustawy o gospodarce nieruchomościami. Jej przepisy przewidują natomiast co do zasady ustalenie odszkodowania w decyzji wywłaszczeniowej (art. 119 u.g.n.). W takim jednak przypadku jak w niniejszej sprawie ustalenie odszkodowania musi nastąpić odrębnie. Wobec bowiem stwierdzenia decyzją ostateczną przez właściwy organ administracji publicznej, że decyzja ustalająca wysokość odszkodowania jest nieważna, zaistniał stan, w którym w obrocie prawnym pozostała decyzja o wywłaszczeniu nieruchomości, zaś brak jest decyzji ustalającej odszkodowanie.

Analiza art. 34 ust. 1, 4, 5 i 7 u.g.n. pozwala sformułować następujące wnioski. Po pierwsze, pierwszeństwo do nabycia nieruchomości osób wymienionych w art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 aktualizuje się wówczas, gdy Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego ogłosi swój zamiar sprzedaży nieruchomości. Wówczas osoby, którym przysługuje roszczenie o nabycie nieruchomości (art. 34 ust. 1 pkt 1), lub poprzedni właściciel nieruchomości pozbawiony prawa własności przed 5 grudnia 1990 r. albo jego spadkobierca korzystają z pierwszeństwa, jeżeli w terminie określonym w wykazie (art. 35 ust. 1 pkt 12), nie krótszym niż 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, złożą oświadczenie, że wyrażają zgodę na cenę ustaloną zgodnie z przepisami ustawy.

Po drugie, jeżeli Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego zamierza zbyć (sprzedać, darować, zamienić, wnieść do spółki jako aport) nieruchomość zabudowaną budynkiem mieszkalnym, to uprzednio zawiadamiają na piśmie najemców lokali, którym przysługuje pierwszeństwo przewidziane w art. 34 ust. 1 pkt 3, o przysługującym im pierwszeństwie w nabyciu lokali położonych w tym budynku. Osoby te korzystają z pierwszeństwa, jeżeli w terminie określonym w zawiadomieniu (nie krótszym niż 21 dni) złożą wniosek o nabycie, w którym wyrażą zgodę na cenę ustaloną w sposób określony w umowie. Ta reguła nie obowiązuje wówczas, gdy zbycie takiej nieruchomości następuje na rzecz osób uprawnionych do pierwszeństwa z art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 bądź zbycie następuje między Skarbem Państwa a jednostką samorządu terytorialnego lub między tymi jednostkami dla realizacji celu publicznego - **II SA/Gd 359/08**.

W sprawie **II SA/Gd 118/08** sąd wyjaśnił, iż zawarta w przepisie art. 132 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r., Nr 261, poz. 2603 ze zm.) - w brzmieniu na dzień 19 listopada 2007 r. - regulacja ma także zastosowanie do odszkodowania ustalonego na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów o wywłaszczeniach, a więc także przepisów ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. z 1974 r., Nr 10, poz. 64 ze zm.), o ile nie zostało ono oczywiście wypłacone uprawnionemu – byłemu właścicielowi, bądź złożone do depozytu sądowego. Nie oznacza to wstecznego działania przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, gdyż chodzi o zobowiązanie istniejące w dniu jej wejścia w życie. Wbrew bowiem stanowisku organów odszkodowanie ustalone decyzją administracyjną nie ulega przedawnieniu.

5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym jedn. tekst Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.)

W sprawie sygn. akt **II SA/Gd 51/08** Sąd wskazując art. 101 u.s.g. stwierdził, że w pierwszej kolejności wyjaśnić należy pojęcie interesu prawnego i uprawnienia, gdyż nie zostały one zdefiniowane w ustawie.

W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że źródłem interesu prawnego lub uprawnienia musi być norma prawna, czy to ogólna i abstrakcyjna (akt normatywny), czy też jednostkowa i konkretna (decyzja administracyjna lub uchwała). Nie musi to być norma z zakresu prawa administracyjnego (por. wyrok NSA z 1990 r., SA/Wr 952/90 – ONSA nr 4 z 1990 r., poz. 4).

Naruszenie tak rozumianego interesu prawnego lub uprawnienia przez uchwałę organu gminy polega na tym, że uchwała będzie oddziaływać na sferę prawną wnoszącego skargę podmiotu, pomniejszając (zmieniając) jego uprawnienia lub zwiększając zakres obowiązków, przy czym należy wyraźnie odróżnić interes prawny od interesu faktycznego. Ten ostatni można określić, jako korzystny układ okoliczności, które jednakże nie mają żadnego związku z normami prawnymi.

Skoro w niniejszej sprawie jest bezsporne, że właścicielem przedmiotowej nieruchomości jest Gmina Miejska w Gdańsku, a skarżące Stowarzyszenie jest jedynie użytkownikiem budynku bramy, na podstawie stosunku obligacyjnego (umowy użyczenia), to oczywiste jest, że nie ma ono własnego interesu prawnego do narzucenia właścicielowi nieruchomości, poprzez kwestionowanie ustaleń w planie miejscowym, sposobu jej przeznaczenia.

W sprawie **II SA/Gd 270/08** Sąd wyraził pogląd, że ograniczenie wynikające z ustaw samorządowych, polegające na wykazywaniu przez skarżącego naruszenia jego interesu prawnego, powoduje, że skarga z art. 101 ust. 1 ustawy z 8 lutego 1990 r. o samorządzie gminnym nie ma w pełni charakteru actio popularis. Sąd zobowiązany jest do zbadania legitymacji procesowej skarżącego poprzez ustalenie, czy będąca przedmiotem skargi uchwała narusza jego prawem chroniony interes lub uprawnienie. Osoba skarżąca musi zatem wykazać naruszenie interesu prawnego polegające na istnieniu bezpośredniego związku pomiędzy zaskarżoną uchwałą a własną, indywidualną i prawnie gwarantowaną sytuacją (nie zaś sytuacją faktyczną). Taki związek zaś musiałby istnieć w chwili wprowadzenia w życie danego aktu i powodować następstwo w postaci ograniczenia lub pozbawienia skarżącego konkretnych – mających oparcie w przepisach prawa materialnego – uprawnień (tak: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 września 2001 r., sygn. akt II SA 1410/01 LEX nr 322175).

Skarżący musi wykazać się nie tylko indywidualnym interesem prawnym lub uprawnieniem, ale także zaistniałym w dacie wnoszenia skargi, naruszeniem tego interesu lub uprawnienia spowodowanego zaskarżoną uchwałą.

Do wniesienia skargi nie legitymuje ani sprzeczność z prawem zaskarżonej uchwały, ani stan zagrożenia interesu prawnego. Dopiero naruszenie interesu prawnego otwiera drogę do merytorycznej oceny zarzutów zawartych w skardze.

6. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, ze zm.)

W sprawie **II SA/Gd 130/08** wyjaśniono, iż cele produkcyjne spełniają wszelkie drzewa, które mogą być wykorzystane w działalności wytwórczej, a nie wyłącznie drzewa posadzone w lesie lub na plantacji. Odmienna interpretacja prowadziłaby

bowiem do sytuacji, w której drzewa stanowiące element zadrzewienia w rozumieniu art. 5 pkt 27 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, ze zm.) z uwagi na spełnianie przez nie celu produkcyjnego, nie byłyby objęte ochroną ustawy z uwagi na przewidziane w art. 83 ust. 6 pkt. 1 i 3 ustawy wyłączenie z obowiązku uzyskania zezwolenia na wycięcie drzew w lasach i na plantacji. Fakt, iż drzewa te, zgodnie z twierdzeniami pełnomocnika strony, były samosiejkami, nie wyklucza uznania, iż spełniały one cel produkcyjny.

W postanowieniu z 24 grudnia 2008 r. w sprawie **II SAB/Gd 35/08** Sąd stwierdził, że analiza przepisów ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. nr 45, poz. 435 ze zm.) prowadzi do wniosku, że nadleśniczy jest organem administracji publicznej i posiada kompetencje do wydawania decyzji administracyjnych (np. art. 5 ust. 3). Wówczas do postępowania, które prowadzi, stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego w tym art. 73 i art. 74 oraz art. 35 i art. 37. Jednakże w ustawie o lasach brak podstaw do przyjęcia, że sprzedaż drewna z lasów państwowych załatwiana jest przez nadleśniczego w formie decyzji administracyjnej. Wobec tego w sprawach związanych ze sprzedażą drewna nie stosuje się przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Nie stosuje się zatem także przepisów regulujących dostęp do akt postępowania.

7. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (jedn. tekst Dz. U. z 2008, Nr 25, poz. 150 ze zm.)

W sprawie **II SA/Gd 836/07** wskazano, że funkcjonowanie stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji jest związane z określonymi emisjami, które w pewnych przypadkach mogą stanowić uciążliwości. Można się spodziewać, że ruch przedsiębiorstwa będzie powodował emisję substancji i energii. Skoro raport o oddziaływaniu na środowisko powinien zawierać przewidywane wielkości emisji, wynikające z funkcjonowania planowanego przedsięwzięcia, należy się odwołać do zawartej w ustawie – Prawo ochrony środowiska definicji emisji.

Dokonanie oceny w zakresie przewidywanej wielkości emisji hałasu, którego źródłem ma być planowane przedsięwzięcie w postaci stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji miało zasadnicze znaczenie również w kontekście ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Planowane przedsięwzięcie należy ocenić jako najbardziej uciążliwe z możliwych na tym terenie sposobów zagospodarowania przestrzennego, tym bardziej, że nieruchomości objęta planowanym przedsięwzięciem graniczy bezpośrednio z terenem przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową wolnostojącą, jednorodziną.

W sprawie **II SA/Gd 63/08** postępowanie administracyjne zostało zainicjowane wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie na części działki zakładu przetwórstwa rybnego. Wskazując uregulowania dotyczące postępowania w przedmiocie ocen oddziaływania na środowisko, zawarte w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902). Sąd stwierdził, że status strony w postępowaniu w przedmiocie ocen oddziaływania na środowisko skutków realizacji przedsięwzięć wyznacza zasięg oddziaływania inwestycji. Zwrócił jednak uwagę, że chodzi tu o oddziaływanie wszelkiego rodzaju, a zatem nie tylko negatywne. Stwierdzenie zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, iż zasięg oddziaływania analizowanego przedsięwzięcia "zamyka się" w granicach działki wcale nie oznacza, że status strony nie będzie przysługiwał właścicielom nieruchomości sąsiednich. Stwierdzenie zawarte w raporcie oznacza bowiem, że planowane

przedsięwzięcie nie powinno negatywnie oddziaływać na nieruchomości sąsiednie, niewątpliwie jednak nieruchomości te narażone są na oddziaływania pochodzące z planowanej inwestycji, chociażby hałas (choć nie w emisji ponadnormatywnej), czy wycieki. Istotą zaś toczącego się postępowania jest określenie, jak bardzo planowane przedsięwzięcie ingeruje w środowisko, a zatem strony mogą w szczególności kwestionować ustalenia raportu dotyczące uciążliwości emisji.

W uzasadnieniu wyroku w sprawie **II SA/Gd 243/07** Sąd zauważył, że rozłączne rozpatrywanie oddziaływań na środowisko przedsięwzięć drogowych jest działaniem, które wypacza ideę przeprowadzenia tzw. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczącej planu realizacji przedsięwzięć drogowych oraz wypacza znaczenie zasady kompleksowości w ochronie środowiska (zob. stanowisko Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2005 r. w sprawie zmiany ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw w aspekcie realizacji przedsięwzięć drogowych oraz w sprawie trasy drogowej określanej jako "Via Baltica" - jako wskazówkę interpretacyjną w zakresie dróg o znaczeniu krajowym).

Mając zatem na uwadze w szczególności, wynikającą z art. 5 ustawy z 27 kwietnia 2007 r. Prawo ochrony środowiska zasadę kompleksowości, uznać należy, że brak jest podstaw, by rozpatrywać oddziaływanie na środowisko jedynie części przedsięwzięcia, zamykającej się w przebudowie jednej ulicy, gdyż przedmiotem postępowania winno być całe przedsięwzięcie, a więc budowa i przebudowa całej drogi.

8. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872 ze zm.)

W sprawie **II SA/Gd 280/08** wskazano, że brak jest jakichkolwiek podstaw do konstruowania prawa do odszkodowania wnioskodawcy, który twierdzi, iż nabył własność nieruchomości zajętej pod drogę od osoby, będącej właścicielem nieruchomości w dacie 31 grudnia 1998 r. Zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy nieruchomości ta stała się bowiem własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.

Przyjęcie koncepcji, iż do skutecznego zbycia nieruchomości zajętej pod drogę mogłoby dojść w skutek działania rękami wiary publicznej ksiąg wieczystych przewidzianej w art. 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. Nr 19, poz. 147 ze zm.) również wyklucza prawo żądania odszkodowania przez nabywcę nieruchomości. Istotą i celem odszkodowania przewidzianego w art. 73 ust. 1 i 4 ustaw, jest bowiem zrekompensowanie uszczerbku w majątku dotychczasowego właściciela nieruchomości, który utracił jej własność w wyniku nabycia prawa własności działki zajętej pod drogę przez podmiot publiczny. Obowiązek zapłaty odszkodowania jest zatem ściśle związany z uzyskaniem na podstawie ustawy przysporzeniem w postaci nabycia prawa własności nieruchomości. Przy przyjęciu, iż prawo własności nieruchomości przeszło na inną osobę niż podmiot publiczny, brak jest podstaw do żądania przez tę osobę zapłaty odszkodowania, skoro pozostaje ona właścicielem nieruchomości, a po stronie podmiotu publicznego brak jest jakiegokolwiek przysporzenia.

9. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.)

W sprawie **II SA/Gd 648/08** wskazano, że udzielanie pomocy rodzinom, w tym także rodzinom zastępczym zostało wprost wskazane w Konstytucji RP jako jeden z obowiązków władz publicznych (art. 69 i 71 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. Dz.U. Nr 78, poz. 483). Realizacja przez organy administracji

publicznej obowiązków w zakresie pomocy społecznej winna uwzględniać fakt, iż działalność ta stanowi niezbędny element prawidłowego funkcjonowania konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). Wykładnia przepisów ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nie może pomijać ww. norm konstytucyjnych.

Rodziny zastępcze otrzymują dwa rodzaje finansowego wsparcia: wynagrodzenie i pomoc pieniężną. Wynagrodzenie przyznawane jest jedynie zawodowym rodzinom zastępczym niespokrewnionym z dzieckiem. Pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka otrzymuje natomiast każda rodzina zastępcza. Jest ona jednak zróżnicowana i zależy od typu rodziny i potrzeb dziecka.

Odrębną kategorią wsparcia są fakultatywne świadczenia (pieniężne lub rzeczowe) przyznawane w celu złagodzenia skutków zdarzenia losowego, które nastąpiło po umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej.

Na tle regulacji dotyczącej rodziny zastępczej zawartej w artykułach od 72 do art. 79 wskazanej ustawy przedmiotowa forma pomocy finansowej wyróżnia się cechą fakultatywności, co znaczy, że oprócz obligatoryjnego wsparcia finansowego przydzielanego każdej rodzinie zastępczej starosta może, na wniosek osób tworzących rodzinę zastępczą, udzielić odrębnego świadczenia na częściowe pokrycie skutków zdarzenia losowego powodującego dodatkowe potrzeby dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Przesłanka udzielenia tego rodzaju pomocy określona jest w sposób ogólny, pozwalający organowi wziąć pod uwagę nie tylko konkretny cel wskazany we wniosku o przyznanie świadczenia, ale też ogólne zasady i cele pomocy społecznej. O przekroczeniu granic uznania można mówić wtedy, gdy organ administracji pozostawia poza swoimi rozważaniami argumenty podnoszone przez stronę i pomija istotne dla sprawy materiały dowodowe lub dokonuje ich oceny wbrew zasadom logiki lub doświadczenia życiowego (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 stycznia 1994 r., sygn. akt III SA 491/93, LexPolonica nr 299622).

10. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2006 Nr 139, poz. 992)

W wyroku z 18 czerwca 2008 r. w sprawie **II SA/Gd 259/08** Sąd przyjął, że art. 5 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych należy wyklądać w ten sposób, że nie stanowi on podstawy do ustalenia dochodu rodziny, jeżeli uzyskany dochód w roku następnym po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy to renta rodzinna uzyskana na skutek zdarzenia, które jednocześnie spowodowało utratę źródła dochodu stanowiącego podstawę ustalenia dochodu rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

11. Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24 ze zm.)

W sprawie **II SA/Gd 722/07** wyjaśniono, że z przepisów prawa nie wynika szczególne uprawnienie prasy do uzyskiwania informacji dotyczących imion, nazwisk, dat urodzenia, miejscowości ostatniego zameldowania oraz dat zgonu osób zmarłych. W szczególności prawo takie nie może być wywodzone z unormowań ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz. U. nr 5 poz. 24 ze zm.) Ogólny zapis art. 1 Prawa prasowego, iż prasa, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności wypowiedzi i urzeczywistnia prawo obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli i krytyki społecznej, nie stanowi podstawy do żądania przekazywania informacji o zgonach mieszkańców gminy.

Z przepisu tego wynika cel prasy, jakim jest dostarczanie informacji obywatelom, natomiast cel ten może być realizowany jedynie w granicach wyznaczonych przez przepisy prawa, umożliwiające uzyskanie informacji określonego rodzaju. Prawo prasowe w art. 3a stanowi, iż w zakresie prawa dostępu prasy do informacji publicznej stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Z unormowania tego wynika, iż prawo prasy do uzyskania informacji publicznej realizowane jest na zasadach przewidzianych w ustawie o dostępie do informacji publicznej, z uwzględnieniem treści art. 1 ust. 2 tej ustawy przewidującego zastosowanie ustaw szczególnych regulujących sposób udostępniania informacji publicznych.

WYDZIAŁ III

1. Ustawa z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne/ rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny

W uzasadnieniu orzeczenia wydanego sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 180/08** Sąd wskazał, że w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości przyjęto szerokie rozumienie pojęcia „błąd organów celnych” wskazując, że nie może tutaj chodzić jedynie o proste błędy rachunkowe czy pisarskie, ale o wszelkiego rodzaju błędy, w tym polegające na błędnej interpretacji lub zastosowaniu prawa. Błąd taki nie powinien być bowiem wynikiem wprowadzenia organu w błąd przez zobowiązanego, lecz polegać na samodzielnym działaniu organu, które, w zależności od sytuacji, będzie polegało na aktywnym, bądź biernym działaniu organu celnego. Błędem organu celnego jest więc m. in. działanie polegające na udzieleniu błędnej informacji co do treści prawa, przy czym, mając na uwadze zasadę zaufania do organu dopuszcza się, by była to również informacja udzielona w formie ustnej, potwierdzeniem czego będą istniejące dowody jej udzielenia. W ocenie Sądu brak dokonania przez skarżącą zgłoszeń celnych był efektem prowadzonych przez nią wielomiesięcznych konsultacji z organem celnym. Potwierdzeniem tego było późniejsze wykonywanie przez okres jedenastu miesięcy dostaw na prom, które prowadzone były pod dozorem funkcjonariuszy celnych i przy ich aktywnym udziale (świadczą o tym m.in. pieczęcie urzędu celnego na dokumentach handlowych, fakt zakładania plomb celnych na dostarczanych towarach, dozór funkcjonariuszy celnych nad wyładunkiem towaru na promie). Takie działanie organu, zdaniem Sądu, należało zakwalifikować jako udzielenie stronie skarżącej błędnej informacji co do treści prawa, potwierdzeniem czego było aktywne zachowanie organu polegające na wielomiesięcznym akceptowaniu określonych działań zobowiązanego przez funkcjonariuszy organu celnego.

Innym zagadnieniem jest możliwość wykrycia błędu organu celnego przez importera. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości zwraca uwagę, że przy ocenie tej przesłanki istotne znaczenie ma złożoność problemu, doświadczeniu importera i stopniu staranności zobowiązanego. Należy podkreślić, na co wskazywał skarżący w toku postępowania, że uzgodnienia z organem celnym odnośnie sposobu dokonywania przez skarżącą dostaw na prom trwały od maja do listopada 2004 r. i tak długi okres wynikał z wątpliwości i brak stanowiska organu w powyższej kwestii. Warto w tym miejscu zauważyć, że uzgodnienia dokonywane przez skarżącego z organem, a później będące ich efektem wykonywane w określony sposób dostawy, miały miejsce w okresie bezpośrednio lub krótko po przyjęciu przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej. Doświadczenie w obrocie przy zastosowaniu procedur właściwych

dla prawnego środowiska wspólnotowego nie było wówczas niewątpliwie udziałem polskich handlowców (vide: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 24 maja 2006 r., III SA/Gd 45/06, nie publ.). Nadto w sytuacji, gdy organy celne, a więc powołane m.in. do stosowania przepisów prawa i czuwania nad ich przestrzeganiem, po wielomiesięcznych ustaleniach przyjmują określony sposób działania w sprawie, trudno wymagać od importera większej od organu wiedzy i doświadczenia w tej materii.

W sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 154/08** Sąd zauważył, że państwa członkowskie Unii Europejskiej nie mogą przyjmować regulacji prawnych sprzecznych z tymi, które są przyjęte w rozporządzeniach Komisji. Rozporządzenia „unijne” są bowiem bezpośrednio stosowane, co oznacza, że *ex lege* podlegają stosowaniu w porządkach prawnych państw członkowskich bez konieczności podejmowania dodatkowych działań implementacyjnych. Większość obowiązujących w Polsce regulacji dotyczących prawa celnego ustanowiono z kolei na poziomie wspólnotowym. Jeżeli zatem okazałoby się, że krajowy przepis dotyczący problematyki celnej narusza regulacje wspólnotowe, przepis ten należałoby, co do zasady, pominąć i zastosować bezpośrednio regulacje wspólnotowe. Obowiązkiem sądu krajowego jest bowiem wydanie rozstrzygnięcia w oparciu o przepisy prawa wspólnotowego z uwagi na konieczność pominięcia normy krajowej sprzecznej z normą wspólnotową, gdy obie normy posiadają taki sam zakres zastosowania. Obowiązek ten wynika z zasady pierwszeństwa prawa wspólnotowego przed prawem krajowym, która to zasada została sformułowana w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Co istotne, zasada pierwszeństwa znajduje zastosowanie, gdy sąd krajowy stwierdza istnienie sprzeczności między normami. W tej sytuacji rozstrzyga on sprawę w oparciu o normę wspólnotową, która korzysta z pierwszeństwa stosowania. Mając na uwadze powyższe i porównując treść art. 92 ust. 1 pkt 4 ustawy - Prawo celne z brzmieniem art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego należy stwierdzić, że polskie rozwiązanie prawne nie ma charakteru uzupełniającego w stosunku do prawa wspólnotowego. W tej sytuacji należy uznać, że przepis art. 92 ust. 1 pkt 4 ustawy - Prawo celne jest sprzeczny z regulacją art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego w takim zakresie, w jakim obciąża podmiot zgłaszający opłatami z tytułu przeprowadzonych z urzędu badań lub analiz towarów w związku z weryfikacją zgłoszenia celnego, gdy dane w nim podane przez ten podmiot okażą się nieprawidłowe. W takim przypadku sąd krajowy jest obowiązany do pominięcia regulacji krajowej i zastosowania prawa wspólnotowego, czyli w przedmiotowej sprawie art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego. Rewizje oraz pobieranie próbek przez organy celne w celu weryfikacji zgłoszeń celnych zgodnie z art. 69 Wspólnotowego Kodeksu Celnego należy bowiem odróżnić od pobierania próbek w trybie art. 11 czy też art. 42 tego Kodeksu, w których to przypadkach koszty związane z badaniem towarów ponosi zgłaszający.

W uzasadnieniu orzeczenia wydanego w sprawie **III SA/Gd 122/08** Sąd zauważył, że w świetle art. 250 § 3 ustawy z dnia 9 stycznia 1997 r. - Kodeks celny organy celne zobowiązane są do zwrotu cła wraz z odsetkami, gdy niewłaściwe ustalenie kwoty należności było wynikiem błędu organu celnego, a dłużnik w żaden sposób nie przyczynił się do powstania tego błędu. W razie spełnienia wskazanych w tym przepisie przesłanek na organach celnych ciąży obowiązek zapłaty odsetek od zwracanego cła. Tym samym podstawową przesłanką uzasadniającą zwrot cła z odsetkami jest więc stwierdzenie, że niewłaściwe ustalenie kwoty należności było wynikiem błędu organu celnego. Przyjęcie zgłoszenia celnego powoduje zaś z mocy prawa objęcie towaru procedurą celną i określenie długu celnego (art. 65 § 3 Kodeksu celnego). W rozpatrywanej sprawie skarżący dokonał zgłoszeń celnych, które zostały

przez organ celny przyjęte. Po przyjęciu zgłoszeń celnych, a zatem już po powstaniu długu celnego, organ celny działając z urzędu wydał decyzje w przedmiocie uznania zgłoszeń celnych za nieprawidłowe w zakresie zastosowanego kodu taryfy celnej i ustalił wyższą niż w zgłoszeniu celnym stawkę celną i kwotę cła. Decyzje te zostały wyeliminowane z obrotu prawnego wskutek prawomocnych wyroków sądu administracyjnego, zaś postępowania w przedmiocie weryfikacji zgłoszeń celnych zostały umorzone. W konsekwencji nie nastąpiła żadna z okoliczności wskazanych w art. 65 § 2 i 3 Kodeksu celnego wyłączająca zasadę, według której przyjęcie zgłoszenia celnego powoduje z mocy prawa określenie kwoty wynikającej z długu celnego. Uznanie za prawidłowy poglądu, że uchylene przez Sąd decyzji weryfikującej zgłoszenie celne znosi skutek powiadomienia dłużnika o wysokości należności celnych w każdym przypadku, bez względu na ich wysokość, mogłoby prowadzić do przedawnienia niespornych, objętych zgłoszeniem zobowiązań celnych, wskutek działań strony zainteresowanej takim zakończeniem postępowania celnego. Skoro zgłaszany towar został objęty procedurą dopuszczenia do obrotu, która co do zasady wiąże się z koniecznością zapłaty cła, a nie stwierdzono przesłanek uzasadniających zwolnienie z cła bądź zwrotu zapłaconego cła w całości to skarżący zasadnie uiścił należności celne wynikające z dokonanych zgłoszeń. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że działania organu celnego sprowadzające się do wydania decyzji na podstawie art. 65 § 4 pkt 2 Kodeksu celnego kształtują sytuację prawną strony co do określenia kwoty długu celnego, a więc określenia wysokości należności celnych prawnie należnych. Uchylenie tych decyzji przez sąd administracyjny i umorzenie postępowań administracyjnych przez organ nie oznacza jednak, że należności uiszczone w wysokości zadeklarowanej przez skarżącego w zgłoszeniach celnych nie były prawnie należne.

2. Ustawa z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 ze zm.)

W uzasadnieniu orzeczenia wydanego w sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 4/08** Sąd wskazał, że, wykładnia całości regulacji dotyczącej przesłanek zwolnienia funkcjonariusza Służby Celnej celnego ze służby analiza omawianej regulacji eliminuje dopuszczalność wykładni przepisów określających przesłankę fakultatywnego zwolnienia musi mieć charakter kompleksowy. Toczące się postępowanie karne (o czyn z art. 228 § 1 i 2 Kodeksu karnego) nie może stanowić podstaw do utraty zaufania. Stosownie bowiem do przepisu art. 26a ust. 1 ustawy o Służbie Celnej, w przypadkach, o których mowa w art. 26 pkt 12, funkcjonariusza celnego można przenieść do pracy w tej samej lub innej miejscowości w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej. Funkcjonariusz taki może zostać przeniesiony do służby cywilnej. A skoro tak stanowią przepisy, to zasadny jest wniosek, że organ nie wykazał, dlaczego wobec skarżącego nie był wystarczający jeden z łagodniejszych środków przewidzianych art. 26a ustawy. Uznaniowy charakter decyzji o zwolnieniu ze służby na podstawie art. 26 pkt 12 ustawy o Służbie Celnej nie zwalnia organu od dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy, rozważenia zebranego materiału i przekonywującego uzasadnienia swego stanowiska. Zaskarżona decyzja, opierając się wyłącznie na fakcie prowadzenia postępowania karnego, nie spełnia tych wymogów. Prawna sytuacja funkcjonariusza celnego zwolnionego na podstawie art. 26 pkt 12 ustawy jest gorsza od sytuacji osoby zwolnionej w związku z wniesieniem przeciwko niej aktu oskarżenia lub na skutek jej aresztowania, bowiem nie ma obligatoryjnego przepisu, który nakazywałby przywrócenie jej do służby, w razie gdy zarzut przedstawiony przez prokuratora okazałby się nieuzasadniony, tak jak względem

sytuacji z art. 25 ust.1 pkt 8a i 8b reguluje to przepis art. 61 ustawy o Służbie Celnej. Niewątpliwie osoba, w stosunku do której prowadzone jest jedynie postępowanie karne, nie powinna być w sytuacji gorszej niż osoba, przeciwko której został skierowany do sądu akt oskarżenia o popełnienie przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.

3. Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2006 r. Nr 122, poz. 851 ze zm.) / rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz. U. Nr 132, poz. 1115).

W szeregu spraw dotyczących chorób zawodowych, w tym w sprawie o sygnaturze III SA/Gd 171/08, Sąd powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 czerwca 2008 r. (sygn. P 23/07, publ. Dz. U. z 2008 r. Nr 116, poz. 740) - stwierdzający, że zarówno art. 237 § 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (w zakresie, w jakim nie określają wytycznych dotyczących treści rozporządzenia), jak i w/w rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. są niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

W ocenie Sądu istnieje potencjalna możliwość stosowania przepisów zakwestionowanych przez Trybunał Konstytucyjny do dnia wprowadzenia w życie regulacji normatywnej zgodnej z Konstytucją RP, bądź do dnia wskazanego w wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Niemniej jednak w świetle wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 lutego 2006 r. sygn. akt II OSK 1403/05 (publ. Wokanda 2006/5/35), sąd może odmówić zastosowania przepisu rozporządzenia niezgodnego z Konstytucją RP również w okresie odroczenia utraty mocy obowiązującej tego przepisu orzeczonej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Uprawnienie każdego sądu rozpoznającego sprawę do oceny, czy określone przepisy rozporządzenia są zgodne z ustawą i Konstytucją RP nie pozostaje bowiem w żadnym stopniu w kolizji z rolą Trybunału Konstytucyjnego, który jest powołany do orzekania w sprawach zgodności przepisów prawa z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi i ustawami.

Celem odroczenia przez Trybunał Konstytucyjny utraty mocy obowiązującej przepisów omawianego rozporządzenia było, w świetle uzasadnienia wyroku, umożliwienie wydawania decyzji realizujących uprawnienia pracownicze. Nie odpowiada temu celowi odmowa zaspokojenia roszczeń pracowniczych na podstawie niekonstytucyjnych przepisów. W sytuacji gdy okazało się, że skarżący cierpi na chorobę, która nie została uznana za chorobę zawodową na podstawie niekonstytucyjnych przepisów rozporządzenia należy odmówić zastosowania przepisów tegoż rozporządzenia, a sprawa dotycząca stwierdzenia, że skarżący cierpi, bądź że nie cierpi na chorobę zawodową powinna zostać rozpoznana na podstawie przepisów, które zostaną uchwalone w zgodzie z Konstytucją RP

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w następstwie analizy ww. orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wskazanego przez Trybunał Konstytucyjny celu odroczenia utraty mocy obowiązującej przez w/w przepisy odmówił zastosowania przepisów aktu rangi podustawowej - rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłoszenia podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach, czego następstwem było uchylene decyzji organów I i II instancji w oparciu o dyspozycję art. 145 § 1 pkt 1 lit. a ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2004 nr 256, poz. 25720)

W ocenie Sądu dokonanej w sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 418/07** przepisy prawa nie określają terminu, w jakim organ prowadzący szkołę lub placówkę powinien powierzyć stanowisko dyrektora szkoły lub placówki kandydatowi, który na to stanowisko został mu przedstawiony. Przepis art. 36 a ust. 1 ustawy o systemie oświaty mówi jedynie, że stanowisko dyrektora (...) powierza organ prowadzący szkołę lub placówkę, zaś art. 36 a ust. 2 w/w ustawy - że powierzenie może nastąpić, jeżeli organ sprawujący nadzór pedagogiczny nie zgłosi, w terminie 14 dni od przedstawienia kandydata na to stanowisko, umotywowanego zastrzeżenia. Powierzenie stanowiska powinno nastąpić tak szybko, jak to jest możliwe. Oczywiście jest, że w przypadku ogłoszenia konkursu na dyrektora szkoły z uwagi na upływ okresu powierzenia stanowiska dotychczasowemu dyrektorowi („upływ kadencji”), nie można po rozstrzygnięciu konkursu dokonać powierzenia stanowiska dyrektora, zanim nie upłynie okres powierzenia stanowiska dotychczasowemu dyrektorowi. Zwrócić w tym miejscu należy także uwagę na treść art. 36 a ust. 8 ustawy o systemie oświaty, który stanowi, że stanowisko dyrektora szkoły lub placówki powierza się na 5 lat szkolnych.

W sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 226/08** Sąd wskazał, że dla zaistnienia „szczególnie uzasadnionego przypadku” w rozumieniu art. 38 ust. 1 pkt. 2 ustawy o systemie oświaty może dojść również z przyczyn obiektywnych, niekoniecznie zawinionych wprost przez osobę piastującą stanowisko kierownicze w szkole. Ocena, czy do „szczególnie uzasadnionego przypadku” doszło, należy do organu powołującego i odwołującego dyrektora szkoły. Kontrola sądu ograniczona jest do zbadania, czy organ podejmujący decyzję ocenił swobodnie, a nie dowolnie, zaistniałe okoliczności i czy prawidłowo zastosował konsekwencje prawne wynikające ze stwierdzonego stanu faktycznego. Skoro okoliczności faktyczne sprawy ustalone zostały w sposób niekwestionowany przez obie strony postępowania sądowoadministracyjnego pozostaje do oceny, czy Zarząd Powiatu [...] prawidłowo ocenił zaistniałą sytuację i dał temu wyraz w uzasadnieniu podjętej uchwały. Z okoliczności sprawy wynika, że narastający w placówce szkolnej konflikt między nauczycielami, a skarżącą, doprowadził do sytuacji zagrażającej realizacji podstawowych celów szkoły – harmonijnego, niezakłóconego kształcenia i kształtowania młodzieży. Odmowa kontynuowania współpracy z dyrektorem szkoły przez nauczycieli tuż przed okresem przygotowań do egzaminów dojrzałości i przed zbliżającym się zakończeniem roku szkolnego stanowiła poważne zagrożenie dla istotnych interesów uczącej się młodzieży.

5. Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601 ze zm.).

W sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 69/08** Sąd przyjął, że w ustawodawstwie polskim oraz unijnym nie ma definicji terminu „komunikacja publiczna”. W powszechnym rozumieniu tego pojęcia „komunikacja publiczna” obejmuje transport publiczny w tym wszystkie jego systemy w których pasażerowie nie podróżują swoim pojazdem w tym także przejazdy taksówkami. Co istotne, ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim w art. 10 ust. 2 stanowi, iż nazwom, tekstom w języku polskim mogą towarzyszyć wersje w przekładzie na język obcy w wypadkach i granicach określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej. W oparciu

o tą regulację Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał rozporządzenie z dnia 18 marca 2002 r. w sprawie wypadków w których nazwom i tekstom w języku polskim mogą towarzyszyć wersje w przekładzie na język obcy. W § 2 tego rozporządzenia określono przypadki kiedy nazwom, tekstom w języku polskim mogą towarzyszyć wersje w języku polskim; z kolei w pkt 2 ust. 1 lit. c tego rozporządzenia określono, iż wersje w przekładzie na język obcy mogą towarzyszyć tekstom w języku polskim w środkach transportu publicznego. Z treści art. 2 pkt 1 ust. 2 i 5 tego rozporządzenia wynika zaś, że dotyczy to między innymi strefy nadgranicznej, a także miejscowości wypoczynkowych i uzdrowiskowych oraz miejscowości cechujących się walorami rekreacyjnymi lub krajobrazowymi.

Nie ulega wątpliwości, że Gdańsk jest położony w strefie nadgranicznej a także cechuje się walorami o jakich mowa w ust. 5 pkt 1 art. 2 ustawy.

W środkach transportu publicznego przekład obejmuje także informacje ułatwiające korzystanie ze środka transportu publicznego do których niewątpliwie należą informacje dotyczące taryfy za przejazd (art. 3 cytowanego rozporządzenia). Tym samym Rada Miasta Gdańska była uprawniona do podjęcia uchwały w sprawie wprowadzenia przepisów porządkowych związanych z przewozem osób i bagażu taksówkami na terenie Miasta Gdańska, w tym wprowadzenia dodatkowego nakazu zaopatrzenia taksówek osobowych w dwujęzyczną informację o opłatach.

6. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. 2006 Nr 171, poz. 1225)

W sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 488/07** Sąd wskazał, że art. 32 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia daje podstawę jedynie do czasowego wstrzymania wprowadzenia do obrotu określonych produktów. Nie upoważnia natomiast organów inspekcji sanitarnej do wydania definitywnego zakazu wprowadzenia do obrotu określonych środków. W świetle tego przepisu, w przypadku stwierdzenia, że środek spożywczy, o którym mowa w art. 29 ust. 1, niespełniający wymagań określonych dla tego środka, znajduje się w obrocie, właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny podejmuje decyzję o czasowym wstrzymaniu wprowadzania tego środka spożywczego do obrotu lub wycofaniu z obrotu do czasu zakończenia postępowania, o którym mowa w art. 30 ust.1 ustawy. Według art. 32 ust. 2 ustawy decyzja taka jest podejmowana również w przypadku stwierdzenia, że produkt objęty powiadomieniem posiada właściwości produktu leczniczego określonego przepisami prawa farmaceutycznego i powinien zostać zakwalifikowany jako produkt leczniczy.

7. Ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2000r. Nr 80, poz. 903)

W sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 213/08** Sąd wskazał, że w świetle art. 2 ust. 2 zdanie drugie ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali samodzielność lokalu wykorzystywanego zgodnie z przeznaczeniem na cele inne niż mieszkalne determinuje jego realne wydzielenie w obrębie danego budynku ścianami trwałymi, przy czym muszą być to ściany wykonane z trwałych, solidnych materiałów. Z oczywistych względów kryteriów takich nie spełniają doraźne przegrody czy też „ściany” pełniące w istocie funkcję prowizoryczną, w tym wykonane z materiałów nie gwarantujących trwałości, takich jak np. płótno, cienka dykta czy folia. Podobny charakter przypisać należy linii kas, która co prawda faktycznie oddziela halę sprzedaży hipermarketu od korytarza budynku centrum handlowego nie mniej jednak nie stanowi trwałej ściany w rozumieniu w/w przepisu. Odmienny pogląd - odwołujący się do specyfiki hipermarketu, względów celowościowych i wykładni przepisów na potrzeby obrotu

gospodarczego - nie znajduje umocowania w podstawie prawnej, właściwej do zastosowania w niniejszej sprawie. O samodzielności określonego lokalu decyduje bowiem wyłącznie kryterium normatywne, tj. spełnienie przez niego warunków określonych przez ustawodawcę w dyspozycji art. 2 ust. 2 ustawy o własności lokali. Nie można zatem uznać za lokal samodzielny w rozumieniu cytowanego przepisu lokalu, który *de facto* nie posiada jednej trwałej ściany. Etymologicznie trwałość oznacza bowiem swego rodzaju cechę niezmienności, względnie cechę powodującą niemożliwość usunięcia bądź modyfikacji danego stanu rzeczy.

8. Ustawa z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2004r. Nr 161, poz. 1688 z późn. zm.)

W sprawie o sygnaturze **III SA/Gd 229/08** Sąd wskazał, że pojęcie zaświadczenia o stanie cywilnym nie jest pojęciem jednoznacznym na gruncie ustawy o aktach stanu cywilnego. Należy bowiem zwrócić uwagę, że w ustawie przewiduje szczególny rodzaj zaświadczenia. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy obywatel polski lub zamieszkały w Polsce cudzoziemiec nie mający obywatelstwa żadnego państwa zamierzający zawrzeć małżeństwo za granicą może otrzymać zaświadczenie stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim może on zawrzeć małżeństwo. Według art. 7 ust. 2 ustawy jeżeli kierownik stanu cywilnego odmawia wydania takiego zaświadczenia, powiadamia na piśmie osobę zainteresowaną o przyczynach odmowy, zaś osoba zainteresowana w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej pisma może wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę urzędu stanu cywilnego o rozstrzygnięcie, czy okoliczności przedstawione przez kierownika urzędu stanu cywilnego uzasadniają odmowę dokonania czynności.

Wobec powyższego rzeczą organu I instancji, rozpatrującego wniosek skarżącej było zgodnie z art. 8 i 9 k.p.a. poinformowanie jej jakiego rodzaju zaświadczenia dotyczące stanu cywilnego może ona uzyskać na gruncie obowiązujących przepisów ustawy i zobowiązanie jej do sprecyzowania wniosku. Zaniechanie powyższych czynności, prowadzących do wyjaśnienia treści żądania skarżącej stanowiło rażące naruszenie przywołanych wyżej przepisów k.p.a., stanowiących podstawowe zasady każdego postępowania o charakterze administracyjnym. Zaniechanie to miało decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyby bowiem skarżąca wyjaśniła, że wnioskuje o wydanie zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku (np. o braku wpisu dotyczącego zawarcie związku małżeńskiego – art. 79 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego) to rzeczą organu byłoby wydanie takiego zaświadczenia. Gdyby natomiast skarżąca zwróciła się o wydanie zaświadczenia w trybie art. 71 ust. 1 ustawy to organ administracji winien dokonać ustaleń dotyczących jej osoby w zakresie przesłanek zdolności do zawarcie związku małżeńskiego według prawa polskiego i w zależności od wyniku tych ustaleń winien wydać stosowne zaświadczenie lub dokonać czynności, o której mowa w przywołanym wyżej przepisie art. 7 ust. 2 ustawy, podlegającej ewentualnej kontroli sprawowanej przez sąd powszechny. Zamierzony sposób wykorzystania uzyskanego zaświadczenia przez wnioskodawczynię nie może mieć żadnego wpływu na czynności organu, skoro jako obywatelka polska ma ona prawo taki dokument uzyskać. W postępowaniu poprzedzającym wydanie zaświadczenia na podstawie art. 71 ust. 1 ustawy nie podlega badaniu czy, z kim i gdzie wnioskodawca zamierza zawrzeć związek małżeński, ani jego rzeczywiste intencje, a jedynie to, czy spełnia on wymagane prawem polskim przesłanki niezbędne dla zawarcia związku małżeńskiego. Obywatel ma prawo domagać się wydania takiego zaświadczenia, bez motywowania swego wniosku, a przesłanką odmowy nie może być w żadnej mierze ujawniona przez organ motywacja wnioskodawcy. Przyjęcie, że brak zamiaru zawarcia małżeństwa wyklucza wydanie

zaświadczenia z art. 71 ust. 1 ustawy, prowadziłyby do kuriozalnego w istocie wniosku, że organy administracji upoważnione są do również do badania najbardziej osobistych zamiarów i intencji obywateli. Takie uprawnienia organów administracji nie dają się pogodzić z istotą demokratycznego państwa prawnego, jakim jest według art. 2 Konstytucji RP Rzeczpospolita Polska. W żadnym z omówionych powyżej przypadków nie może być przedmiotem badania przez organ administracji interes prawny wnioskodawcy. Żaden przepis ustawy nie uzależnia wydania zaświadczenia dotyczącego stanu cywilnego wnioskodawcy od wykazania przez niego interesu prawnego.

9. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2001 Nr 71, poz. 734)

W sprawie o sygnaturze III SA/Gd 146/08 Sąd analizując art. 2 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych wskazał, że przepis ten ujmuje bardzo szeroko pojęcie tytułu prawnego do lokalu. Nie ogranicza zakresu tego pojęcia wyłącznie do własności, najmu, podnajmu lub spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, lecz w punkcie 4 przyznaje prawo do dodatku innym osobom mającym „tytuł prawny do zajmowanego lokalu” – bez definiowania owego „tytułu prawnego”. Skoro tak, to rzeczą organów stosujących prawo jest określenie znaczenia pojęcia „tytułu prawnego” w rozumieniu omawianej ustawy w celu zastosowania przepisów ustawy do stanu faktycznego ustalonego w konkretnej, rozpatrywanej sprawie.

Przepis art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o dodatkach mieszkaniowych przyznaje prawo do dodatku mieszkaniowego również osobie zamieszkującej bez tytułu prawnego lecz oczekującej na lokal zamienny lub socjalny. Skoro zatem prawo do dodatku przysługuje osobie, wobec której zapadł już wyrok eksmisyjny, w którym orzeczono o prawie do lokalu zamiennego lub socjalnego to brak jest jakiegokolwiek powodu, by gorzej traktować osobę, która zobowiązała się do spłaty zaległości czynszowych po to właśnie, by uniknąć orzeczenia eksmisyji i uzyskać możliwość ponownego nawiązania stosunku najmu. Względy celowości, ani żadne inne nie przemawiają za tym, by pozbawiać uprawnienia do dodatku mieszkaniowego taką osobę przy równoczesnym obdarzeniu tym uprawnieniem osoby oczekującej na lokal socjalny lub zamienny. Można by nawet spodziewać się, że dla osób, które straciły przymiot najemcy lokalu, nie byłoby korzystne podpisywanie ugody z administratorem i dobrowolne spłacanie całości zobowiązań – bo powodowałoby utratę prawa do dodatku, korzystne byłoby natomiast doprowadzenie do wyroku eksmisyjnego i wieloletnie w praktyce oczekiwanie na lokal socjalny lub zamienny – przy zachowaniu prawa do dodatku mieszkaniowego. W ocenie składu orzekającego trudno sądzić, by takie motywowanie działań osób nie radzących sobie ze spłatą zobowiązań czynszowych było intencją ustawodawcy, a skoro tak, to przyjąć należy, że zgodne z tą intencją jest szerokie rozumienie pojęcia tytułu prawnego do lokalu – obejmującego nie tylko stosunek najmu ale także takiego rodzaju stosunek prawny jak przedstawiony wyżej - łączący skarżącą z administratorem lokalu.

10. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071)

W sprawie o sygnaturze III SA/Gd 150/08 Sąd uznał, że z faktu posiadania tytułu wykonawczego i prowadzenia postępowania egzekucyjnego nie można skutecznie wywodzić, że wierzyciel posiada interes prawny w postępowaniu administracyjnym w uzyskaniu stosownego zaświadczenia.

Zdaniem Sądu wniosek dotyczący udzielenia informacji o nieruchomościach

będących własnością lub w użytkowaniu wieczystym konkretnej osoby fizycznej świadczy jedynie o istnieniu interesu faktycznego, nie zaś interesu opartego na normie prawa materialnego w uzyskaniu urzędowego potwierdzenia informacji w formie zaświadczenia na podstawie art. 217 k.p.a. W ocenie Sądu ustalenie istnienia interesu prawnego sprowadza się do wykazania związku o charakterze materialnoprawnym między obowiązującą normą prawa materialnego a sytuacją prawną konkretnego podmiotu polegającą na tym, że akt stosowania tej normy może mieć wpływ na sytuację prawną tego podmiotu w zakresie jego pozycji materialnoprawnej. Stąd też zawsze powinna to być norma dająca się indywidualnie określić i wyodrębnić, której treść można do końca ustalić; zawsze też powinna aktualnie i bezpośrednio dotyczyć sytuacji danego podmiotu. Jeżeli zaś akt stosowania danej normy prawnej nie wywiera bezpośredniego wpływu na sferę sytuacji prawnej danego podmiotu, to nie można mówić o interesie prawnym przysługującym danemu podmiotowi, a co za tym idzie o statusie strony w postępowaniu, w którym dochodzi do konkretyzacji danej normy prawnej.

11. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 89, poz. 589)

W sprawie III SA/Gd 306/08 uchylając wyrokiem z dnia 11 grudnia 2008r. postanowienie Okręgowego Inspektora Pracy o zachowaniu w tajemnicy danych osobowych świadka Sąd wskazał, że rzeczą organów stosujących przepisy ustawy z dnia 13 kwietnia 2007r. o Państwowej Inspekcji Pracy jest takie uzasadnienie postanowień opartych na art. 23 ust. 2 tej ustawy, by nie umożliwiały one identyfikacji osób, których dotyczą – a równocześnie, by odpowiadały wymogom wynikającym z przepisów art. 107§3 k.p.a. w związku z art. 126 k.p.a. Wymaga to niewątpliwie wysokich umiejętności po stronie organów stosujących prawo, lecz równocześnie jest jedynym sposobem umożliwiającym rzeczywiście, a nie formalne tylko dokonanie kontroli zarówno instancyjnej jak i tej sprawowanej przez sądy administracyjne. Kontrola taka nie jest bowiem możliwa jeśli uzasadnienie zaskarżonego postanowienia sprowadza się do przytoczenia treści stosowanego przepisu i stwierdzenia, że w sprawie zachodzą przesłanki do jego stosowania. Należy wziąć pod uwagę, że przepis art. 23 ust. 2 ustawy stanowi istotny wyjątek od zasady określonej w art. 10§1 k.p.a., przewidującej zapewnienie wszystkim stronom postępowania czynnego udziału we wszystkich jego stadiach. Jako rozwiązanie prawne o charakterze wyjątkowym w stosunku do powyższej, fundamentalnej zasady postępowania podlega ono zastosowaniu tylko wówczas, gdy jest to rzeczywiście konieczne. Tym bardziej niezbędna jest rzeczywista, a nie pozorna tylko kontrola stosowania tego instrumentu w toku postępowań prowadzonych przez organy inspekcji pracy.